

Літва ня згодна на перагаворы у Жэневе Адказ Вальдэмараса на ліст Галуўка

КОУНА, 16. Агалошан тэкст літоўскага адказу на ліст Галуўка ад 13-га жніўня, у якім змяшчалася прапанова склікаць польска-літоўскую канфэрэнцыю 30-га жніўня ў Жэневе.

Адказная літоўская нотазначае, што вызначаны з самага пачатку, як сустрэчны пункт для дэлегацый г. Кенігсбэрг, можа быць заменен другім толькі ў адпаведнасці з прынятым на Кенігсбэрскай канфэрэнцыі рэглямантам. Таму, значаеца ўноце, літоўскі бок і прапанаваў склікаць канфэрэнцыю ў Кенігсбэргу паміж 15-20 жніўня. Адказу на гэту літоўскую прапанову дагэтуль няма. Ліст Галуўка, у якім прапанаваецца перанесці канфэрэнцыю ў Жэневу і склікаць яе 30-га жніўня, паводле рэгляманту, ня можа прымацца пад увагу, паколькі ён не пацвердзены старшынёю польскае дэлегацыі Залескім.

Далей, падпісаўшы літоўскую ноту Вальдэмарас лічыць патрэбным раз-жа значыць, што гэта польская прапанова, калі яна будзе пацверджана Залескім, зробіць няпрямое ўражанне на літоўскую дэлегацыю, бо работа Лігі Нацый, якая распачынаецца 30 жніўня, павінен ўсю ўвагу бокаў і зробіць немагчымай сур'ёзную работу літоўска-польскае канфэрэнцыі.

Вальдэмарас заяўляе, што быў бы вельмі абавязан, калі б польская дэлегацыя паведаміла яму, ці імкнецца яна да чыста фармальнай працэдурнай канфэрэнцыі, ці разлічвае на сур'ёзную работу. Вальдэмарас заяўляе, што літоўская дэлегацыя, з свайго боку, надае работам канфэрэнцыі першачарговую важнасць, а таму і ня лічыць магчымым весці іх адначасова з пасаджэннямі Лігі Нацый.

І Нямецчына будзе браняносцы...

ВЯЛІЗАРНАЕ АБУРЭННЕ РАБОЧЫХ СУПРОЦЬ С.-Д. МІНІСТРАЎ
Эсдэкі ашукалі сваіх выбаршчыкаў

БЭРЛІН, 16. Нямецкі рэйхстаг прыняў пастанову аб пабудове браняносца. Сацыял-дэмакратычныя міністры галасавалі за пабудову браняносца. Паводзіны сацыял-дэмакратычных міністраў выклікалі надзвычайнае абурэнне сярод рабочых мас, якія жывуць у вельмі цяжкіх умовах.

БЭРЛІН 16. «Дэльц Ам Абонд» паведамляе наступныя падрабязнасці пры якіх была прынята ўрадавая пастанова аб пабудове браняносца.

На пасаджонных кабінетах Герман Мюлер запытаў, ці не зьяўляецца пабудова браняносца парушэннем Лёкарскае палітыкі. На гэты прадстаўнік міністэрства замежных спраў адказаў, што Штрэзэман лічыць пабудову браняносца неабходнай якраз у інтарэсах замежнае палітыкі Нямецчыны. Пасля гэтага, сацыял-дэмакратычныя міністры бліз

усякага далейшага супраціўлення далучыліся да пастановы аб пабудове браняносца.

Прадстаўнікі некаторых прамысловых колаў наведлі сакратара Штрэзэмана і задалі яму запытанне, ці можа нямецкая прамысловасць разлічваць таксама на пабудову іншых браняносцаў. На гэта ён даў станоўчы адказ.

Брэслаўская сацыял-дэмакратычная газета «Фольксвагт» піша з поваду пабудовы браняносца, што з палітычнага пункту гледжання пазыцыя сацыял-дэмакратычных міністраў паставіла сац.-дэмакратычную партыю ў немагчымае становішча, папершае, ў адносінах да 2-га Інтэрнацыяналу, які якраз у той дзень, прыняў рэзалюцыю аб разбраенні, надругое, у адносінах да выбаршчыкаў, якім надзвычайна цяжка будзе тлумачыць сабе гэта парушэнне прадвыбарнага абяцання з боку сацыял-дэмакратаў.

Ня мыцьцём, дык катаньнем..

БЭРЛІН, 14. Як паведамляе «Фольксвагт», лейпцыгскі суд паставіў на аснове амністыі спыніць справу Ото Брауна і Вольфа Денарыё, якія абвінавачваліся ў дзяржаўнай здрадзе. Судовае прасьледваньне за ўцёк Ото Брауна з Маабіцкае турмы застаецца ў моды.

АНТЫТАЛЬЯНСКІЯ ДЭМАНАСТРАЦЫЎ ЮГА-СЛАВІЎ

Дэманстранты зьяняважылі італьянскага консула

ВЕНА, 16. Па паведамленьні з Юга-Славіі ў далмацінскім горадзе Спіце (Спалто) і яго прадмесьцях учора адбыліся новыя супрацітальянскія дэманстрацыі нацыяналістычных студэнтаў. Дэманстрацыі адбыліся пад лёзунгам пратэсту супроць ратыфікацыі нотуноіх канвэнцый.

Шляхам ангельскіх цьвёрдалобых

БЭРЛІН, 15. Агульна-нямецкая фэдэрацыя гімнастычных і спартыўных рабочых саюзаў апублікавала пастанову аб выключэньні з фэдэрацыі пайбуйнейшага рабочага спартыўнага таварыства «Фіхтэ», на чале якога стаіць дзельчы левай мяншасці рабочага спартыўнага руху.

Па паведамленьнях друку, дэманстранты зьяняважылі італьянонага генэральнага консула і віцэ-консула.

Паліцыя арыштавала вельмі многа асоб. Іх паведамляюць, італьянонаму паслу ў Белградзе даручана завяць юга-славянскаму ўраду пратэст.

на адны тэзісы палітычных кампартыі. Амерыканская і Брытанская кампартыі павінны кланацца аб прапагандае сярод ірляндзкіх рабочых у Англіі і Амэрыцы, і, такім чынам зрабіць падтрыманьне ірляндзкай кампартыі.

Бандэрас (Сялянскі Інтэрнацыянал), адзначаючы, што ў тэзісах не гаворыцца аб неабходнасці арганізаваць прафсаюзы сельска-гаспадарчага пралетарыату калёніі, ратуеца прырэчыць супроць ідэй тав. Эмбэрдэро аб стварэньні фэдэрацыі працы латвійскай Амэрыкі, бо гэта, па думцы прамоўцы, аб'ектыўна можа прывесці да адрыву пралетарыату латвійскае Амэрыкі ад Злучаных Штатаў і ўмацаць дробна-буржуазны ўплыў на рабочыя і сялянскія масы. Тав. Вароўскі (Кітай) гаворыць, што кітайскай кампартыі неабходна

Збліжэньне Англіі і Францыі супроць Нямецчыны

БЭРЛІН, 16. Нямецкі друк звяртае значную ўвагу на супольныя англа-францускія манэўры ў акупаваных абласьцях. Газеты лічаць манэўры «ударам на Лёкарно» і «бес-тактоўнасьцю». Камэнтуючы артыкул ангельскае кансэрватыўнае газэты «Морнінг Пост» з рэзкімі выпадамі па адрасу Нямецчыны, «Кельнішэ Цейтунг» піша:

«Цынічныя заявы ангельскае газэты паказваюць на збліжэньне Англіі з Францыяй, у прыватнасці, у пытаньні аб пакце Келёга, у англа-францускай марскоў згодзе».

«Цынічныя заявы ангельскае газэты паказваюць на збліжэньне Англіі з Францыяй, у прыватнасці, у пытаньні аб пакце Келёга, у англа-францускай марскоў згодзе».

На барацьбу з пацыфізмам

На кангрэсе Камінтэрну, пры абмеркаваньні пытаньня аб ваеннай небяспэцы, і дакладчыкі, і выступнаўшыя шмат увагі звярталі на барацьбу з пацыфізмам.

За апошні час ідэя пацыфізму маюць у Заходняй Эўропе вялікі посьпех, прычым ня толькі сярод інтэлігенцыі, але і сярод дробнай буржуазіі; гэтыя ідэі пачалі прасякаць і ў рады рабочае класы, дзякуючы сацыял-дэмакратычнай агітацыі.

Шырокія масы адчуваюць набліжэньне ваеннай небяспэцы, яны не жадаюць вайны, яны супроць яе, але яны не заўсёды разумеюць, дзе крыніца гэтае небяспэкі і як папярэдзіць набліжэньне пагрозы.

Гэтым карыстаюцца і правыя і «левыя» правадзцы ІІ-га Інтэрнацыяналу, ангельскай рабочай партыі, французскіх сацыялістычых, нямецкае, аўстрыйскае сацыял-дэмакратыі і г. д.

На словах усе яны за мір, а на справе яны—яўныя або тасемныя дэпаможнікі імперыялізму, дапаможнікі тых, чыя драпежніцкая палітыка няўхільна павінна прывесці да вайны, калі гэтаму ня будзе прырэчыць пралетарыат сваім рэвалюцыйным выступленьнем.

Усе яны сьведомыя або несьведомыя хлусцы, што ніякае ваеннае небяспэкі няма і што ўсё гэта выдумкі камуністычых. Яны нагаворваюць рабочым, што і пры капіталістычным ладзе і пад уладаю буржуазіі можа быць устаноўлен трывалы мір і агульны добробыт. Яны ўзмоцнена рэкламуюць Лігу Нацый, усякія мірныя кангрэсы, імперыялістычныя практы «разбраення», келёгаўскія «пакты» аб забароне вайны, як сапраўд-

Ротштэйн (Англія) знаходзіць, што аналіз сутнасці імперыялізму, зьмешчаны ў тэзісах, няправільны. У гэтай частцы тэзісаў значаеца, што агульны принцип імперыялістычнай эканамічнай палітыкі заключаецца ў ператварэньні калёніі ў месцы вырабу танных харчовых прадуктаў і сырду для мэтраполіі. Гэта няправільна, бо галоўныя рухаючая сіла імперыялістычнае палітыкі заключаецца не ў прыстасаванні калёніі да патрэб уласнае прамысловасці, а ў пагоні за прыбыткам. Прамоўца лічыць, што разьдзел аб сутнасці імперыялізму павінен быць запова перапрацаван.

Стварэньне левых прафсаюзаў у ПАЗШ

НЬЮ-ЁРК, 15. Уоркэрс Парты (камуністычнай) апублікавала адозву да ўсіх горнарабочых, у якім заклікае іх арганізаваць новы саюз. Адозва выкрывае палітыку рэакцыйнага старшні амерыканскага саюзу горнарабочых Льюіса, падкрэсьліваючы, што гэта палітыка выклікала няўдачу забастоўкі, якая цягнулася 15 месяцаў на прадпрыемствах на здабычы вугалю.

Адозва прапанауе горнарабочым спыніць уплату членскіх узносаў у кіруемы Льюісам саюз і не прызнаваць службовых асоб гэтага саюзу. У заключэньне адозва заклікае горнарабочых абраць дэлегатаў на канфэрэнцыю, якая склікаецца левым крылом у Піцебурзе 9-га верасня з мэтай утварэньня новага саюзу.

Сьбня ў Нью-Ёрку адбыўся шматлікі мітынг рабочых мехавушчыкоў, які далучаюцца да левага крыла. Мітынг паставіў арганізаваць новы прафсаюз.

Левае крыло саюзу рабочых прадпрыемстваў па выбава гатовае вопраткі прыступіла ўжо да арганізацыі новага прафсаюзу.

Ротштэйн (Англія) знаходзіць, што аналіз сутнасці імперыялізму, зьмешчаны ў тэзісах, няправільны. У гэтай частцы тэзісаў значаеца, што агульны принцип імперыялістычнай эканамічнай палітыкі заключаецца ў ператварэньні калёніі ў месцы вырабу танных харчовых прадуктаў і сырду для мэтраполіі. Гэта няправільна, бо галоўныя рухаючая сіла імперыялістычнае палітыкі заключаецца не ў прыстасаванні калёніі да патрэб уласнае прамысловасці, а ў пагоні за прыбыткам. Прамоўца лічыць, што разьдзел аб сутнасці імперыялізму павінен быць запова перапрацаван.

Наступнае пленарнае пасаджэньне —17-га жніўня а 9-й гадз. раніцы. На парадку дня працяг спрэчка па калёніальным пытаньні.

Кулідж „тэрмінова“ зацікавіўся англа-францускаю марскою згодаю

НЬЮ-ЁРК, 17. Начальнік бюро марскай аэрацыі, адмірал Юэ, які выконвае абавязкі марскага міністра, прыбыў у Віскансі да прэзідэнта Куліджа па тэрміновым выкліку. Зазначаючы, што Кулідж патрэбны тлумачэньні спецыялістага на пытаньні аб адносінах англа-францускай марскога кампрамісу да Амэрыкі.

Кулідж патрэбны тлумачэньні спецыялістага на пытаньні аб адносінах англа-францускай марскога кампрамісу да Амэрыкі.

Падазроная асьведомленасьць японскае прэсы

ХАРБІН, 16. Сьбня а 4 гадз. 20 мін. раніцы ў раёне станцыі Угуноў К.-Усх. чыгункі, якая знаходзіцца ў 30 кілямэтрах ад Хайлара, у заходнім кірунку зьявіліся конныя паўстанцы, якія, перарэзаўшы тэлеграфныя правады, перапынілі сувязь Угунора са ст. Манчжурыя. Паўстанцы занялі станцыю Угуноў. Супроць іх з Хайлара быў выслан кітайскі бранявы цягнік. Цягнік распачаў бойку з паўстанцамі, аднак прымушан быў пачаць адступленьне да Хайлара.

Сьбня-ж а 5 гадз. 40 мін. раніцы паўстанцы зьявіліся ў раёне станцыі Угур, у 60 кілямэтрах на захад ад станцыі Бухэду. Паўстанцы занялі станцыю Угур. Чыгуначная, тэлеграфная і тэлефонная сувязь з чыгуначнымі вучасткам Кіт.-Усходняе чыгункі на захад ад Бухэду перарвана.

ХАРБІН, 16. У апошні месяцы японская, а за ёю і белавардзёйская прэса ў Манчжурыі ўзмоцнена рас-

паўсюджвала яўныя выдумкі аб канцэнтрацыі саветскага і мангольскага войска, якая нібы адбываецца ў кірунку Варгі. Учора і сьбня японскія газэты ў Харбіне і белавардзёйскі манархічны орган «Русское Слово» зьявілі паведамленьні аб пачатку ў Варгінскай агрузе «ваенных дзеяньняў».

Паводле слоў белавардзёйскай газэты, да межаў Варгі ішчыльна падшлі значныя атрады мангольскае конніцы, якія наступаюць на Хайлар. Газэта сьцьвярджае, што «надыходзячы падзеі будуць мець сур'ёзнае значэньне для заходняе лініі Кіт. Усх. чыгункі аж да Цыцэкара».

Зварачае на сябе ўвагу падазроная асьведомленасьць аб падзеях у Варгу, якую японская прэса, прадказваючы перападзі ў гэтым раёне, прадбляла задоўга да іх наступленьня, і на няменш падазронае супаданьне падзей у Варгу з надзвычайным абвастрэньнем японска-кітайскіх адносін.

Шахматны ход Японіі

ПЕКІН, 16. Сымпсон (былы дарадца Чжан Цэо-ліна, ангельскі журналіст), які толькі што зьварнуўся з Мукдэну, даў інтэрв'ю замежным карэспандэнтам. Сымпсон заявіў, што Чжан Цэо-ліна забіла японскае італьянскае таварыства, пры садзействанні японскіх вайскоўцаў.

«Забойства Чжан-Цэо-ліна,—заявіў Сымпсон,—прадстаўляе сабой шахматны ход Японіі ў вакуільнай барацьбе за панаваньне над чыгунач-

най сеткай Манчжурыі». З поваду адносін паміж Мукдэнам і Нанкінам, Сымпсон заявіў: «Манчжурыя падняла-б гамілданаўскі сьцяг 10 жніўня, як было ўмоўлена, калі б не ультыматум, прадбляны Халсі напарэадзі. Сакрэтныя перагаворы Чжан Цэо-ліна з Халсі закарталі пераважна два пытаньні—вызначэньне адносін Мукдэну да Нанкіну і рэалізацыя чыгуначнага плану, аб якім у памянаў».

Роспуск прафсаюзаў

ПЕКІН, 16. Чан Бай-шы выказаў жаданьне аб забароне прафсаюзаў, якія значна павялічыліся ў апошні час. У зьвязку з гэтым улада загадалі распусьціць усе прафсаюзы ў Пэніне і Цянцзіне.

Вызваленьне кітайскага суду з-пад уплыву дзяржаў

ШАНХАЙ, 16. Старшыня шанхайскага часовага суду паведаміў прадстаўнікоў дзяржаў, дагаворы якіх з Кітаем страцілі моц, што яны ня маюць больш права пасылаць свайго прадстаўніка на пасаджэньні суду.

УВАГА: Так званы часовы суд заснован у 1925 годзе пасля лікві-

дацы, па настойлівасьці кітайцаў, зьмешанага суду, які знаходзіўся цалкам у руках чужаземцаў. Аднак, і ў часовым судзе дзяржавы маюць свайго прадстаўніка, які карыстаецца значным уплывам на пастановы суду.

„Красін“ ідзе на пошукі Амундсэна Надзеі знайсці жывымі пацярпеўшых

ОСЛА, 15. У гутарцы з прадстаўнікамі нарвэскага тэлеграфнага агенцтва праф. Самайловіч заявіў, што «Красін» выйдзе ў аўторак са Ставангэру і прыбудзе ў сэрэдзі ў Вэргэ, дзе возьме вугалі і безадкладна накіруецца на пошукі Алессандры і Амундсэна.

ОСЛА, 16. Камісар «Красіна» Орас у гутарцы з прадстаўнікамі друку заявіў, што па думцы экспэдыцыі, Амундсэні і яго спадарожнікі жывы. Ёсць усе надставы думаць, што Амундсэні накіраваўся проста да групы інжынэра Алессандры, якая адгрупа Амундсэна можа забясьпечыць сябе мясам белых мядзведзяў, на многа месяцаў.

дацы, па настойлівасьці кітайцаў, зьмешанага суду, які знаходзіўся цалкам у руках чужаземцаў. Аднак, і ў часовым судзе дзяржавы маюць свайго прадстаўніка, які карыстаецца значным уплывам на пастановы суду.

Выкрыцьцё хітрыкаў імперыялістычых і хлусьлівасьці пацыфіскае ідэалёгіі, узамежненьне барацьбы за дыктатуру пралетарыату, як адзінага сродку, якая забясьпечвае чалавечьну мір, і рэвалюцыйнае падрыхтоўка мас да будучай вайны—вось баявыя задачы, якія стаяць зараз перад Камінтэрнам і кампартыямі ў барацьбе з ваеннай небяспэкай.

А. Я.

Па СССР

На дапамогу індустрыялізацыі краіны

Буйная падпіска на пазыку
УЛАДЫКАУКАЗ, 15. Падпіска на 300 і 500 руб. сярод рабочых нярэдка зьява. У рэвалюцый патрабуюць пачаць збор узносаў ужо зараз. Падпіска на горадзе дала звыш 75 тысяч рублёў.

ЛЕНІНГРАД, 16. Паводле няпоўных даных, на 16-та жніўня ў Ленінградзе разьмешчана аблігацый 2-е пазыкі індустрыялізацыі больш чым на 6 мільёнаў рублёў. Рабочыя Іжаўскага заводу падпісаліся на 250 тысяч рублёў, рабочыя Чырвонага Выбаржца—на 150 тысяч руб., рабочыя і служачыя металёвага заводу—на 165 тысяч рублёў, Чырвонае Зары—на 100 тысяч рублёў і г. д. Пасярод рабочых пры зароботку ў 150-300 руб. падпісваюцца на 400-500 руб.

СБВЯРДЛЮСК, 16. На Сераднікоўскім содавым заводзе 80 чалавек інжынерна-тэхнічных сіл падпісаліся на 2-ю пазыку індустрыялізацыі на 10 тысяч рублёў. У сярэднім—на 2-месячны аклад пенсіі кожны.

РАСТОЎ Н-Д, 16. Падпіска на Растове ўжо дала 500.000 рублёў.

НОВАРАСІНСК, 16. Падпіска на заводзе «Пралетары» дасягла 80.000 рублёў. Агульная сума на горадзе набліжаецца да 200.000 рублёў.

НОЎГАРАД, 16. Падпіска сума на другую пазыку індустрыялізацыі пераваліла ўжо за 100.000 рублёў.

ГРАНДЫЁЗНЫ ЛЯСНЫ ПАЖАР
ВЕРХНЬБУДЗІНСК, 16. Два тыдні працягвалася грандыёзны лясны пожар у Мысаўскім раёне на ўзбярэжжы Аляда. Усе меры да тушэньня пажару скарыстаны. Агонь ахапіў шмат дэсяткаў вёрст. Для тушэньня патрэбны сілы тысяч людзей. Насельніцтва просіць выслаць на дапамогу вайсковыя часьці для тушэньня пажару.

Мацнеюць ланініскія рады
ПЕРМ, 16. У звязку з юбілеем партыі, уступіла ў рады партыі 250 рабочых, з якіх многія выяўляюцца ўдзельнікамі рэвалюцыйнага руху часоў царызму.

Уносяць с.г. падаткі да тэрміну
БРАНСК, 16. З раду валасцей і вёсак надходзяць весткі аб тым, што сямлія ўносяць сельгаспадаткі поўнасьцю да тэрміну. Агульная сума па датэрміновым узносах ужо дасягла 25.000 рублёў.

Бомбы ў Лёндане
Усе асобы з „камуністычным нахілам“—пад наглядан

ЛЕНДАН, 14. Як паведамляюць газеты, „асобны аддзел“ паліцыі робіць расьсьледваньне з поваду бомбаў, знойдзеных у адным з лёнданскіх прыватных дамоў. «Дэйлі Теліграф» паведамляе, што „асобны аддзел“ робіць выські ў розных частках Лёндану бо ёсьць папугавыя паведамленьні аб тым, што ў Лёндане знойдзеныя бомбы.

Ленданскія паведамленьні
ЛЕНДАН, 14. Як паведамляюць газеты, „асобны аддзел“ паліцыі робіць расьсьледваньне з поваду бомбаў, знойдзеных у адным з лёнданскіх прыватных дамоў. «Дэйлі Теліграф» паведамляе, што „асобны аддзел“ робіць выські ў розных частках Лёндану бо ёсьць папугавыя паведамленьні аб тым, што ў Лёндане знойдзеныя бомбы.

Ленданскія паведамленьні
ЛЕНДАН, 14. Як паведамляюць газеты, „асобны аддзел“ паліцыі робіць расьсьледваньне з поваду бомбаў, знойдзеных у адным з лёнданскіх прыватных дамоў. «Дэйлі Теліграф» паведамляе, што „асобны аддзел“ робіць выські ў розных частках Лёндану бо ёсьць папугавыя паведамленьні аб тым, што ў Лёндане знойдзеныя бомбы.

У панскай Польшчы

П'яныя вайскоўцы забілі мастака

У Познані чацьвёра п'яных польскіх жаўнераў напалі на мастака Франкевіча, які праводзіў гасцей, і забілі яго шычом.

Скліканьне сойму

Па вестках польскіх газет, сойм будзе скліканы ў канцы кастрычніка і спачатку зоймецца бюджэтам, а толькі пасля таго канстытуцыйнымі пытаньнямі.

Падгатоўка да паветраньня вайны

Разумеючы значэньне разьвітога грамадзянскага авіяцыі ў выпадку вайны, польскі ўрад вызначыў 3.825.000 злотых на пашырэньне грамадзянскіх паветраных зносінаў.

Хуткі ўзрост злачыннасці

Як гутка расьце злачыннасць у Польшчы, паказвае статыстыка крымінальных спраў за фальшаваньне грошай: 1923 г.—108 спраў, 1924 г.—256, 1925 г.—531, 1926 г.—17.591 і 1927 г.—43.083 справы.

Канфіскацыі

— Канфіскаваныя літоўскія рабочыя песеннікі за зьяўленьне перакладу „Інтэрнацыяналу“
— Канфіскавана адова Люблінскае рады прафсаюзу і пэпэсаўскі тыднёвік „Право Люду“ ў Кракаве.

Пілсудскі ўсётані едзе ў Румынію

„Жэчностполіта“ паведамляе, што адложаны ў сваім часе выезд Пілсудскага ў Румынію ўсё-ж абудзецца каля 18 або 20 жніўня.

Будаўніцтва стратэгічных чыгунак

Міністэрства шляху апрацавала плян будаўніцтва 17 новых чыгунак агульнаю даўжынёю каля 4.000 кілямэтраў. Праектуемыя новыя чыгункі маюць важнае стратэгічнае значэньне.

У заходняй Беларусі

Абшарнік—бандыт

У Лідзе выхрыта банда падпалшчыкаў, якія рабілі падпалы, каб мець магчымасьць лёгкіх вяртацца ў часе пажару. Адным з найбольш актыўных удзельнікаў банды выяўляецца ўласны дзед фальшвару Адольф Сухоцкі з-пад Бянакува.

Камуністычныя адозвы

Каля м. Эйшышкі на трасе 10-га жніўня было параскідана шмат камуністычных адозваў на беларускай і польскай мовах.

Работа шэфтаварыства ў асеньнюю сяўбу

Трэба зараз-жа ўзяцца за працу

Вялікі канфуз польскае авіяцыі

У часе кружнага лёту Малое Антанты і Польшчы, па папярэдніх вестках, найлепшы польскі самалёт заняў шостае месца. Пасля паўторнага рэгляду ён перасунуў на 8-ае месца.

1-3-9 месцы занялі чэскія апараты, 2-4-6-7-10—румынскія і 5—югаслаўскія. У агульным выніку румынскія эскадрыльля сабрала 22.052 пункты, чэская—15.534, югаслаўская—4.728 і польская—толькі 3.879 пунктаў.

Бартэль пра зьмену канстытуцыі

ВАРШАВА, 16. Прэм'ер Бартэль, які знаходзіцца ў водпуску, заняў карэспандэнту афіцыйнай газеты «Эпока», што ў бліжэйшы час у польскую канстытуцыю абавязкова павінны быць унесены некаторыя зьмены і што над праектам перагляду канстытуцыі працуе так званы беспартыйны блэк супрацоўніцтва ў урадае.

„Свабода“ друку ў Польшчы

Свае сваё канфіскакуюць

На парушэньне „свабоды“ друку ў Польшчы пачынае скардзіцца і пэпэсаўскі „Роботнік“, які ў апошніх канфіскацыя розных выданьняў бачыць „нэўную жэту ліквідацыю сацыялістычных друкаў“. Брашуру Качаноўскага адносна становішча чыгуначнікаў канфіскавалі, паведае паведамленьня рэфэрэнта пры міністэрстве ўнутраных спраў, за „тон“. Такім чынам, даволі крытычна адносіцца да ўраду, каб выданьне было канфіскавана.

„Роботнік“ напачынае аб тым, што міністэр ўнутраных спраў Складкоўскі ясна заявіў у сойме, што ён загадаў завастрыць курс у адносінах да прэсы. Зараз не працягуюць ні Складкоўскі, ні Бартэль (знаходзяцца ў водпуску). Канфіскацыя ж адбываецца ў сучасны момант, калі Бартэль займае пэпэсаўскае і ганарова член прафсаюзу чыгуначнікаў міністэр Марачоўскі.

Бяскарнае забойства селяніна

У в. Драчылва, Навагрудскага павяту, 24-га ліпеня на вясельні дзевяці Макарэвіч застрэліў селяніна Мікалая Салаўя. Забойца быў раней паліцыянтам і ў вёсцы Скароднікі забіў жанчыну. Як тады, так і зараз забойства засталася бяскарным, бо, вядома, былі паліцыянт мае „заслугі“ перад панскаю ўладаю.

Беларускі селянска-рабочніцкі соймавы клуб пэдае інтэрэляцыю аб гэтай агіднай бяскарнасьці забойцы.

Больш самакрытыкі пры абсьледваньні Цэх'ячэек

Палепшыць якасьць карэспандэнцый аб аглядзе Цэхоргі! Пішэце аб вопыце сваёй працы

Якасьць карэспандэнцый аб аглядзе трэба палепшыць

Пастаповай ЦК УсеКП(б) аб масавай рабоце адзначана, што «на падставе ажыўленьня работы масавых арганізацый, набліжэньня гэтай работы да патрэб рабочых мас, наглядзецца беспэрабойны і хуткі рост выкалу парт'ячэек беспартыйнага рабочага актыву і пачат в гэтым рост уліыву і аўтарытэту партыі ў шырокіх рабочых масах.

— Аднак,—гаворыцца далей у гэтай пастапове,—змест масавай работы вельмі часта не адзавольвае ўзрастаючых патрэб рабочых мас і не вадзюды адпавядае задачам, якія вызначыла партыя.

Менскі акругком для выкананьня гэтай пастаповы праводзіць зараз агляд работы ў цэху, агляд работы нізавых партзвёньняў.

Аб гэтым аглядзе мы ў нашай газэце друкавалі шмат кіруючых артыкулаў. Між тым якасьць карэспандэнцый, якія нам дасьляюцца рабкорами, невэстарчальна. Добраахвотні інструктары, якія праводзяць агляд, амаль што зусім ня пішучь, а на іх, як акругком, так і рэдакцыя „Звязды“, ускладаюць ўсю надае.

Рабкоры пішучь толькі аб дрэнных баках работы цэхоргаў, аб дрэннай пастаноўцы масавай работы ў цэху. Добрыя-ж моманты работы нізавых партзвёньняў зусім не асьвятляюцца. Аб іх ня пішучь. А пісаць трэба. Агляд мае на мэце абмен вопытам у працы, а добры вопыт работы іншых партарганізатараў трэба выпушціць, каб бядругія змаглі пасьледваць іх прыкладу.

Аб многіх момантах масавай работы як рабкоры, так і партарганізатары зусім ня пішучь, ня глядзячы на тое, што аб гэтым акругком і газета „Звязда“ давалі адпаведныя ўказаньні. У нашых карэспандэнцыях, якія мы атрымліваем і друкуем, пішучь толькі аб ненасрэдняй рабоце цэхоргу і аб кіраўніцтве цэхоргамі і пэчэйкамі бюро парткалектываў. Але нішто яшчэ нам ня прыслаў артыкулаў аб тым, які ўдзел прыймаюць у аглядзе насыценныя газеты, як адвостраюцца дырэктывы ЦК КП(б)В і АК у рабоце цэх'ячэек і зьменоргаў і як цэхоргі і пэчэйкамі кіруюць прафупраўнаважанымі і грамадзкімі арганізацыямі. Чым нізавыя партзвёньні садзейнічалі разьвіцьцю ў цэху самакрытыкі, як данамагаюць цэхоргі ўкараненьню беларусізацыі, ці патрэбны індывідуалы і чым яны павінны займацца, як нізавыя партзвёньні ўцягваюць рабочых у партыю—на ўсе гэтыя пытаньні мы ў карэспандэнцыях нашых рабкорваў не бачым адказаў.

Пры камплектаваньні сеткі парт'ячэекі мы заўсёды сустракаемся з такім момантам, калі чьейкі гавораць: «няма каго пасьля ў нізавых партзвёньнях». Гэта значыць, што парт'ячэекі не маюць ніякай асабнасьці, а гэта прывяло да агульнай слабасьці ўсёй працы цэхоргаў.

Неабходна арганізаваць цэхавыя парт'ячэекі (Ст. Барысаў МББ)

Добраахвотныя партінструктары скончылі агляд працы ў цэху на ст. Барысаў МББ чыгункі. Да ўдзелу ў аглядзе, у значнай меры, былі прыцягнуты партыйцы чьейкі ст. Барысаў. Вышкі агляду абгаворваліся на пасяджэньнях бюро чьейкі.

На агульным сходзе чьейкі абгаворана пытаньне аб задачах працы чьейкі ў цэху. У працэсе працы адбылася нарада цэхоргаў для абмену вопытам працы і інструктаваньня.

Такім чынам, агляд узварушчыў парт'ячэекі і прыцягнуў увагу ўсёх партыйцаў да задач працы ў цэху.

На ст. Барысаў працуе стальных рабочых і служачых 408 чалавек, з іх партыйцаў 70 чал. і камсамольцаў 30. Партграслойка разьмеркавана няроўнамерна. У той час, калі на 45 рабочых службх п'яці прыходзіцца 12 партыйцаў, на шпалапрапінатчым заводзе на 92 рабочых працуе ўсяго 3 партыйцы.

Большасьць рабочых мае кватэры блізка ад мейсца працы і ў часе абедзёных перапынкаў разьходзіцца па хатах. Гэта не дае магчымасьці разьортваць у час абеду чытаньня і гутарак. Тым ня менш, умова для разьортваньня масавае працы м'ягца, бо значная частка рабочых працуе арцелямі і часта адыходзіць па умовах працы за 3-4 вярсты ад хаты.

Асабныя службы, маючы цесную сувязь паміж сабой у працэсе працы, у адміністрацыйных адносінах разьбіты па асобных лініях, з падпарадкаваньнем да Менску, што надта адбываецца на кіраўніцтве чьейкі гаспадарчым жыцьцём.

Усе гэтыя службы і асобныя прадпрыемствы аб'ядноўваюцца адной парт'ячэйкай. Яшчэ ў 1927 г. былі вылучаны 5 цэхоргаў. Але пры правярцы аказалася, што з в іх ніякай працы не вадучь, а два нейкую працу праводзяць, але сваёй задачай ня ведаюць. Уся праца гэтых цэхоргаў выражаецца ў чытаньні газет і правядзеньні гутарак з рабочымі на тыя тэмы, якія выпадкова ўзьнікаюць.

Чыткі і гутаркі праводзіліся без усялякага пляну і сым'ёмы, без падрыхтоўкі і надта рэдка (1-2 разы ў месяц). Чьейка ніякай дапамогі і інструктаваньня гэтым цэхоргам не давала, і гэта прывяло да агульнай слабасьці ўсёй працы цэхоргаў.

У выніку фактычнай адсутнасьці нізавых партзвёньняў, чьейка не магла прадачыць і сваячасова рэагаваць на асобныя факты безгаспадарчасьці, бюракратызму і кумаўства, на грубыя адносіны адміністрацыі да рабочых. А гэтых фактаў было надта многа. На глебе ненармальнасьці сярод рабочых, асабліва на шпалапрапінатчым заводзе, наглядзіліся нездаровыя настроі, антысэмійызм, незадоволенасьць і канфлікты з адміністрацыяй.

Гэта сьведчыць аб неабходнасьці рашучага пералому ўва ўсёй працы чьейкі з тым, каб перанесці галоўную увагу на працу ў цэху, на рашучае ажыўленьне масавае працы.

Неабходна арганізаваць цэхавыя чьейкі, якія больш блізка могуць падыйсьці да гэтых працаў, прыстаюць да ўмоў кожнага цэху—службы.

З кожнай цэх'ячэйкі неабходна вылучыць групоргаў, групаітатараў і індывідуалаў. Адначасова з гэтым неабходна распрацаваць сыстэму сталата кіраўніцтва гэтымі нізавымі зьвёньнямі. Па думцы партінструктараў, бюро парткалектыву павінна даваць мэтадычнае кіраўніцтва гэтай працай, даваць тэмы для распрацоўкі і дапамогу групавым агітатарам. Цэх'ячэйкі павінны даваць штодзённае кіраўніцтва групоргам і індывідуалам і наладаць вучот настрою рабочых і вучот усёй працы ў цэху.

Неабходна прыставаць прафпрацу да ўмоў працы рабочых, праводзячы прафсаюзнае сходы па цэх-службах і зьменах, а ня выключна агульна-станцыйныя сходы, як было да гэтага часу.

Партыйцы, якія жывуць у казармах і пасёлках, павінны павесці масавую працу сярод рабочых і жанчых рабочых.

Асноўным прапаўніком чьейкі, мясцокому, адміністрацыі трэба наведваць штодзённа рабочых у цэху ў часе абедзёнага перапынку для растлумачэньня розных пытаньняў.

Гэтыя і шмат яшчэ карысных прапаўніц інструктараў былі прыняты чьейкай. Зараз неабходна ўзяцца за правядзеньне ў жыцьцё ўсёх гэтых прапаўніц, без чаго праца ў цэху і надалей будзе кульгаць.

„Ячэйка ў водпуску“

(в. Азьдзяцічы, Барысаўскага р.)
Аб'ядзінкай партыячэйкі ў летні час аусім ня відаць. Глеба для разьортваньня працы мясца агляда. Абслугоўваемы раён мае нямала арганізацый і ўстаноў. Лесбел, дарожна-будавнічы вуч. лясніцтва, сельсавет, спажывецкае таварыства, мясцокому і працком прафсаюзу маюць партыйцаў і камсамольцаў—а разнабой у працы паўнейшы Ачэйкі беспартыйных не агуртаваны.

Ад вясковага жыцьця чьейка адарваная, бо склад яе ўсё са служачых. На становішча парт'ячэйкі ў камсамольскай чьейкі, адкуль можна ўзяць у партыю лепшых камсамольцаў сьляня, увагі ня звернута. Камсамольцы-пераросткі апаходзіцца над пагрозай выхату ў «адстаўку». Парт'ячэйка ча мае належага вока, у апошнім месяцы заступіў трэці сакратар чьейкі. Сходы чьейкі адбываюцца адзін раз у месці і то ў большасьці закрытыя.

Кампаніі праводзяцца паказнаму—абы выканаць аб'ект раёнку. Пытаньне на вучоце аб'ектаў абкладаньня па сельгаспадатку абмеркавалася пасля скальчэньня гэтай працы, сельсавет і чьейка ўжо поўным тым узялі актыўную ролю толькі ў выяўленьні схаваных аб'ектаў.

Папулярнасьці закону аб новым падатку не праводзіцца, ня імядчы на тое, што скоры грэба ўжо шыць падакат.

Як у тудзень лесу, вызвалены Беларусі ад белапаліякаў, так і ў 2-тыднёвік абароны, чьейка нічога не зрабіла.

Насыценная газета перастала існаваць. Лёзунг самакрытыкі на месці ператварыўся ў пусты гук.

З'арганізаваўшыся ў в. Лаеніцы сельгаскалектыў не адчувае з боку чьейкі ніякае дапамогі, сустракаюцца недарэчнасьці ў справе арганізацый калектыў.

Дысцыпліна ў чьейцы зусім асутнічае. Калі запытаешся ў любога члена чьейкі, чаму так замірае праца, дык кожны з іх адкажае: «я адпуску і нічога ня ведаю», а жывуць-то ўсе на мясдох.

Трэба камусьці абудзіць чьейкі ад сна.

Напарэдадні павата навучальнага году

Больш увагі камплектаваньню

Пры камплектаваньні сеткі парт'ячэекі мы заўсёды сустракаемся з такім момантам, калі чьейкі гавораць: «няма каго пасьля ў нізавых партзвёньнях». Гэта значыць, што парт'ячэекі не маюць ніякай асабнасьці, а гэта прывяло да агульнай слабасьці ўсёй працы цэхоргаў.

Сухімі данладамі рабочых да партыі не наблізіш

(Ячэйка БСІК'а, Менск)
Ячэйка БСІК'а складаецца з членаў партыі, ў тым ліку з

пачувальчымі і такімі меркаваннямі, паводле слоў газеты, куды асобы, вядомыя сваімі камуністычнымі нахіламі, знаходзяцца пад наглядам», апрача таго, прыняты меры, каб «недапусьціць высадкі на ангельскі бераг расійскіх камуністаў».

Нафтавая афера ў Румыніі

ВЕНА, 14. Увага румынскай грамадзкай думкі зноў прыцягнута да нафтавай афэры, якая прычыніла дзяржаве на апошніх паўдзехах страт у разьмеры 4 з паловай мільярду лей (лея прыраўніваюцца да адной калейкі).

Старэйшы пракурор Пэтрэску, які кіраваў следствам па гэтай справе, учора раніцам памёр у доме вяртату, куды ён быў узначалены некалькі часу таму назад.

Афіцэр «Універсул», галоўным рэдактарам якога зьяўляецца міністр юстыцыі Палэску, паведамляе, што Пэтрэску вымагаў кары для віванатаў у нафтавай афэры, аднак дарэмна, бо ўлашчаныя дзеянні кожным раз катэгорычна адхілялі яго вымаганьні. Па словах газеты, Пэтрэску памёр, «як ахвяра шматгадовай барацьбы».

Зьмены ў Ковенскім унівэрсытэце

Па вестках «Літвус Аідэс» літоўскі ўрач паставаніў зачыніць вэтэрынарыя факультэт дзеля недахвату прафэсароў і абсталяваньня, а таксама багааслоўнага факультэт дзеля недахвату студэнтаў.

На гэтым факультэце студэнтаў ёсьць менш, чым прафэсароў.

Мінулая асень пасеўная кампанія паказала, як многа могуць зрабіць у гэтай галіне шэфтварысты. На будучы падрыхтаваны да кампаніі, яны правялі ўсё-ж такі вялікую працу як па падрыхтоўцы грамадзкай думкі, так і па арганізацыі практычнай дапамогі бядняцтвам сялянства. Па вестках, шэфтварысты гор. Менску, якіх палічваюцца каля 100, амаль што цалкам прынялі ўдзел у вясеньняй кампаніі, пасылаючы прадстаўнікоў у вёскі.

Акрамя растлумачэньня сялянству неабходнасьці тых ці іншых мерапрыемстваў (ачыстка насеньня, павялічэньне пасеўнага кліну, кантрактацыя і інш.) былі таксама праведзены і практычныя мерапрыемствы, як пасылка перасовачных рамонтных майстэрняў, якімі адрамантавалі звыш сотні пасоўных сельскагаспадарчых прыладаў; пасылка плугоў і інш. для арганізацыі практычных пунктаў; арганізацыя праасьветы трымерных калён для ачысткі і г. д.

Зразумела, што ў правядзеньні шэфтварыстваў вясеньняй кампаніі нагляддалася і шмат недахопаў, якія, галоўным чынам, заключаліся: у адсутнасьці дакладнага вывучэньня патраб падшэфных вёсак, у зьяўленьні чым работа праводзілася выпадкова, у невистарчальных мерапрыемствах па дапамозе разгортваньня калектыўных форм гаспадаркі, і нарэшце ў тым, што слаба ўдзяляліся ў гэту кампанію грамадзкія арганізацыі вёскаў.

Удзел шэфтварыстваў у надыходзячай асеньняй кампаніі павінен быць значна больш шырокім, прымаючы пад увагу тое, што кампанія

клясавая барацьба ў вёсках абавязваюць шэфтварыстваў дэа-ноза быць падрыхтаванымі да ацэньваўчага ўдзелу ў кампаніі.

Ад мерапрыемстваў з боку шэфтварыстваў будзе залежаць яна мала.

У гэтую кампанію, таксама як і ў асеньную, стацьць тры асноўныя і важныя задачы, а імянна:

1) прыняцьце ўсялякіх мер па пашырэньня пасеўнага азімага кліну, які павінен быць разгорнуты ў максымальнай ступені; гэта значыць, вёсцы як растлумачэньне сьрод сялян, так і аказваць ім практычную дапамогу, якая-б садзейнічала павялічэньню пасеўнае плошчы; 2) аказаць дапамогу ў барацьбе за павышэньне ўраджаю. Дабівацца сваячасовай дастаўкі мінеральных угняеньняў, скарыстаць больш каштоўнае насеньне, прыцягнуць аграадуальнікаў да працы. Асабліва ўвагу зьвярнуць на дапамогу беднае і маламоцным элементам вёскаў; 3) садзейнічаць далейшаму ўзмацненьню і разгортваньню калектыўных форм сельскагаспадаркі.

Практычна гэтая работа павінна праводзіцца наступным парадкам: усе шэфтварысты зьвязваюцца з падшэфнымі вёскамі і вывучаюць патрэбы падшэфнай вёскі ў правядзеньні гэтай кампаніі, па іх вызначэньні прымаюцца адпаведныя меры па аказаньні дапамогі ў часе сяўбы.

Цяпер-жа трэба прыступіць да арганізацыі перасовачных майстэрняў, да ажыўленьня сялянскіх камітэтаў узаемадамогі і прыцягненьня да гэтай кампаніі ўсіх арганізацыйных і культурных сіл.

Б. Спарыхін.

Правяра калектыўнага складу рабочых, якіх выдзяляюць у агульным паддзяленьні курсам. Неабходна толькі паддзяленьні да камплектаваньня пасоўных груп і сваячасова забараніць для іх памішчэньня, вучэбныя прылады—а гэта ўсё залежыць ад сакратара партыі.

Для сьведчых партактыву застаецца савпрашкола, якая ў гэтым годзе будзе рэарганізавана ў двухгадовую. У праграму яе ўключаецца неабходны мінімум ведаў па агульнаасветных прадметах, як эканоміка, географія, географія, матэматыка, бел мова і г. д. Гэта школа ў мінулым годзе працавала больш нармальна, чым усе іншыя. Тлумачыцца гэта добрым падборам кіраўнікоў і ўвагай парт. ячэек. Туды могуць па-ступіць усе партыйцы, маючы веды за школу палітграматы.

Для больш падрыхтаваных застаюцца вачэрні камвуз, як вышэйшая партыйная школа для партыйнай арганізацыі, надзвычайна камвуз па бягучых тэорэтычных пытаньнях партыі, тэматычныя гурткі пры апагабіноце і г. д.

Як відаць, сетка досыць рознастаячая, і кожны партыец можа выбраць сабе па густу тую ці іншую форму партыйнай вучобы. Але гэта трэба рабіць зразна-жа, каб да 1 верасьня мы маглі пачаць партыйную вучобу.

Наш лёзунг—да 20 жніўня кожны член партыі павінен сабе вызначыць форму партыйнае вучобы; да 1 верасьня бюро парт. ячэйкі павінна ўстанавіць, дзе і якія гурткі будуць працаваць у іх на прадыемствах, каго з пасланых у палітшколы трэба будзе вызваціць ад нагузака.

Гершон.

Паўловіч.

Мы не патрабуем, каб нам давалі добрыя газетныя артыкулы.

Рэдакцыя іх сваім апаратам апрацуе, але мы просім, каб закранутыя ў карэспандэнцыйных момантах былі дэтална высветлены, каб вывады ілюстраваліся канкрэтнымі прыкладамі.

Работа па аглядзе пэчэчэек працягнута да 1-га верасьня. Мы спадзяемся, што напы рабкоры і інструктары за гэты тэрмін нам прышліць карэспандэнцыі аб канкрэтнай рабоце пэчэчэек і аб прапановах, якія прапуюць інструктары для ажыўленьня масавай работы такога ці іншага прадпрыемства.

Нам трэба за гэты кароткі тэрмін нагнаць упущанае.

Л. К.

Канчаем агляд

(Барысаў)

Праца па аглядзе праводзіцца досыць жвава і ў галоўных прадпрыемствах падыходзіць к канцу. Агляд праводзіць добраахотныя парт. інструктары, якія прыцягаюць у працу партыйцаў і беспартыйных рабочых.

У працягу агляду праводзіцца на рады нізавых партыяў, што значна ажыўляе наогул працу ў цэху.

Агляд ужо скончыўся на заводзе імя Р. Люксембург, зав. імя Леніна, ф-цы «Рабочы», «Прафінтэрг» і на чыгуны. Па ўсіх гэтых прадпрыемствах адсутнічаюць нізавыя партыяў, а дзе яны ёсьць, то не працуюць. Канчаецца агляд на буйнейшых прадпрыемствах Барысава, як ф-ка «Чырвоная Бярэзіна», гута імя Домбала і зав. «Камінтэрг».

Выдзяляецца палоб з добрымі бакамі ў працы імя і адмоўных.

У буйнейшых прадпрыемствах недахопам зьяўляецца не адсутнасьць працы ў цэху, а яе няўгоднасьць з прафэсійнай гаспадарчай і партыйнай часткамі, у выніку чаго бывае часам такая неразбярэха, што рабочага цягаюць ва ўсе канцы і ён ня ведае, куды ісьці.

Агляд працы ў цэху ўзварушыў і тым парт. ячэйкі, дзе праца культурна. Напр., ячэйкі працкалектываў, таркамібнату і інш. самі на сваёй ініцыятыве вылучаюць цэхоргаў.

Гэтымі днямі намечана агульна-гарадзкая нарада нізавых партыяў, на якой будучы адгавораны вынікі агляду працы ў цэху, а потым і на нарадах сакратароў парт. ячэек. Пасьля чаго увесь гэты матэрыял будзе зацьверджаны на бюро гаркому КП(б)В.

Такім чынам відаць, што агляд мае надта добрыя вынікі і можна спадзявацца, што пасьля яго праца ў цэху, масавае праца ў гушчы рабочых значна палепшыцца.

А. Б.

Я. Сіроцкі.

ПАВЕДНІК САВЕЦКАГА ПАВІЛЬЕНУ

(Ліст з Кельну)

Савецкі павільён на Кельскай выстаўцы «Прэсы» адрозьніваецца ад іншых павільёнаў ня толькі арыгінальнасьцю сваёй канструкцыі і багальдзем і яркасьцю сваёй зьместу. Гэта прызнана, нават, нашымі неспрыяцелямі. Але на адну зго асаблівасьць мала зварочваюць увагі. Асаблівасьць гэта тая, што ён прыцягвае да сябе асобнага наведніка, мала надобнага ў масе сваёй да неспакойных, без патрэбы марнуецца час наведнікаў іншых павільёнаў.

Асноўная маса наведнікаў савецкага павільёну вывучае нашы экспанаты з вялікай цікавасьцю і ўвагай. У сярэднім, кожны наведнік праводзіць у павільёне ня менш паўгадзіны. Але ёсьць і такія, што вывучаюць павільён на працягу пасьці і больш гадзін. Асабліва доўгі час затрымаваюцца ў павільёне працоўныя. Рабочыя ў большасьці выпадкаў прыходзіць экскурсіямі, задаюць масу пытаньняў, цікавяцца побытам і ўмовамі працы ў СССР. У выніку правільнага гэтага прысьвячэньня савецкаму павільёну вялікія артыкулы сваіх рабкороў. Прадстаўнікі вольных прафэсій асабліва ўважліва вывучаюць лічбовы матэрыял і выяўленьне нашага жыцьця ў літаратуры і мастацтве.

Асобна трэба адзначыць наведваньні павільёну шматлікімі школьнікамі і падрасткамі. Вап карэспандэнт ня раз назіраў выпадкі, калі настаўнік—кіраўнік школьнае экскурсіі—узмоцнена ўтаварыў дзяцей пры ўваходзе ў павільён, дзе заходзіць да большавікоў—там, моў, вам пяма чаго рабіць. Дзеці ўсё-ж дамагаюцца свайго. Яны правялі ў павільёне больш як дзьве гадзіны.

Захапленне знаёмства многіх мала-

дых артыстаў і мастакоў з нашым мастацтвам. Ім вядомы на толькі іменьні і працы многіх сучаснікаў нашых мастакоў і пісьменьнікаў, ня толькі асаблівасьці ігры асобных нашых тэатраў, але і аддзеныя напрамкаў розных школ.

Больш усяго наведнікі спынаюцца каля тэкі што адкрытага ленынскага кутка ў мадэлі падпольнай друкарні (экспанат маскоўскага муэю рэвалюцыі), каля экспанатаў ТАСС і ЦВБ'а. Асабліва ўвагу зварочваюць на сябе экспанаты «Газета СССР», «Друк Чырвонае арміі», «Крытыка ў друку» і «Радые».

Выстаўлена ў павільёне савецкая кніга на мовах усіх нацыянальнась-

цяй выклікае шмат запытаньняў. Дакладных і падрабязных тлумачэньняў наведнікі патрабуюць аб працы і тыражы «Правды» і «Известий» Цяжка адпужаць наведніка, які-б не пажыраў вачыма нашы гумарыстычныя часопісы і, асабліва, куток «Бязбожніка». Экспанаты друку УССР і іншых нарэспублік выклікаюць у некаторых наведнікаў незразумельнае—няўжо гэтыя тысячы выстаўленых кніг выданы ў СССР. Па іх думцы, такія кнігі хутэй усяго надрукованы ў Кельне, ці ў Бэрліне. Чытаўная зала павільёну працуе увесь дзень. Там заўсёды знойдзеш дэсяткі-другі наведнікаў, якія вывучаюць нашу літаратуру.

Да сьці рады Лігі Нацыяў

(Ліст з Бэрліну)

31-га жніўня адкрываецца ў Женева 51-я сесьія рады Лігі Нацыяў пад старшынствам фінляндакага міністара замежных спраў Пракопе. Папярэдні праект парадку для заключэньня ў сабе 28 запытаньняў. Галоўным з гэтых прасактаў зьяўляецца пытаньне аб стане перагавораў паміж Літвой і Польшчай. Доклад па гэтым пытаньні зробіць міністр замежных спраў Галандыі Ван-Блэкянда. У ліку іншых пытаньняў парадку дзянь—скарга нямецкае меншасць ў польскай Сілезіі на прыгнечаньне, у якім знаходзіцца літоўская меншасць у Віленскай вобласці.

Пасьля польска-літоўскага канфлікту, бадай, найбольшую ўвагу прыцягвае доклад на сьці рады асобнай камісіі пад старшынствам нямецкага дэлегата Бэрнсторфа аб

скліканьні міжнароднай канфэрэнцыі для кантролю над вайскавай прамысловасьцю. Гэта—адзінае пытаньне на парадку дня, якое датычыць праблемы разбраеньня. Усе іншыя пытаньні разбраеньня будучы абмяркоўваюцца на 9-м пленуме Лігі Нацыяў, што адкрываецца 3-га верасьня. На падставе прынцыповых пастаўкі пленуму Лігі Нацыяў, пытаньні разбраеньня будучы дэтална абмеркаваны на наступнай сьці рады Лігі Нацыяў, якая зьбяроцца ў другой палове верасьня. Формальна прычына для скліканьня гэтай сьці рады—абрабленне новага члена рады з ліку не пасталіх яго членаў. Як чакаюць, на гэтай сьці будзе таксама канчаткова вырашаны польска-літоўскі канфлікт. Гэта сесьія адбудзецца пад старшынствам Чэмпорлена. А. В.

ПАСЬЛЯ ЗВАРОТУ ПАДЫШАХА АМАНУЛЫ У КАБУЛ

(Ліст з Кабулу)

Ангельскія агенты прабавалі ацяміць зварот паддышаха Аманулы на бацькаўшчыну. Яны распусюджвалі сьрод народу ўраўняўскай фатаграфіі каралевы, на якіх яна сфатаграфавана без чадры. А падкупленыя ангельскія агенты мулі, граючы на забабонах адсталых мас, скарысталі гэтыя фатаграфіі для аднаведнае агітацыі. Адначасова ангельскае тэлеграфнае агенцтва распаўсюджвала тэлеграмы нібы непарадкі ў Афганістане прымуслі Аманулу скараціць сваё знаходжаньне ў Пэрсіі і пасьпешнацца са зваротам на бацькаўшчыну.

Аднак, усе намаганьні ангельскіх агентаў зьявіліся дарэчнымі, а паведамленьні тэлеграфнага агенцтва ад пачатку да канца ілжывымі. Ня толькі ня прыходзіцца гаварыць аб якіх-бы там ні было непарадках, але можна станаюцца сьдыварджаць, што ўвесь шлях Аманулы ад мяжы Афганістану да Кабулу быў трыўфальнай працэсіяй. Усюды яго ўраччыва сустракалі народныя масы. Ужо ў дзень прыезду ў Кабул, паддышах наладаў ля палату «Дыль Купа» народны мінанг, дзе ён гаварыў аб меце свайго падарожжа па Афганістане. Закончыў ён сваю прамову наступнымі словамі:

«Цяпер я скажу вам мой апошні наказ. Запомніце яго: Імкнецца да асьветы—пасылаіце дзяцей ваших у школы. Зьвярнуўшыся з Афганістану я аддаў сябе на службу вам і вашаму прагрэсу.

Для росквіту нашай дарагой бацькаўшчыны я гатуў арасіць яе сьвятую зямлю сваёй крысьцю. Вы-ж з свайго боку абавязвайцеся стаць ва мною плячо да пляча ў гэтай вялікай справе і дапамагаць мне, не шкадуючы сябе. (Агульнае толаснае

абяцаньне). Ня думайце, што жыцьцё асалода. Не. Жыцьцё праходзіць у працы і клопатах. Усе працуюць, і пры тым, шмат больш за нас. Мы не павінны гультаяцца, а павінны працаваць і працаваць упарта і сур'ёзна».

Вынікі падарожжа паддышаха па Афганістане ўжо праявіліся. Зараз паддышах Аманула ўсяляк стараецца даць зразумець народу што чадра аджыла свой век. Напярэдадні звароту ў Кабул, на санкеце ў Шейх-Абдале каралева зьявілася без чадры, ня глядзячы на тое, што прысутнічала сьвіта яе мужа і штаб. Апрача таго, будучы ў Тегеране, Аманула перад зваротам у Кабул, узяў з сабою ў самы цэнтр рынку каралеву і яе сястры для закупкі розных рэчаў.

У дзень прыезду ў Кабул, каралева Афганістану і дамы, што былі з ёю, толькі напалову закрылі твар тонкімі вуальмі. Паддышах не адразу скасоўвае чадру, каб ня даць у рукі реакцыянераў, на чале якіх стаіць мулы, зброю агітацыі супроць яго.

Надзюна быў агульняваны загад аб форме ўбраньня ў грамадзкіх месцах. У ватадзе зазначыцца, што мужчынам у грамадзкіх месцах забараняецца пры ўраўняўскай убрыві насіць чалму Яны павінны надзяваць звычайнае ўраўняўскае капіталюк. Забараняецца таксама жачынам зьяўляцца ў грамадзкіх месцах у чадрах старога тыпу (шапачка з доўгім пакрывалам якое закрывае твар і фігуру). Кожны, хто парушыць гэты загад, будзе выводзіцца з грамадзкага месца паліцыйна.

Апрача таго, жачочая частка каралеўскае сям'і, таксама іншыя аўганскія жачыны цяпер закрываюць твар толькі напалову тонкай вуальлю. А

часта цяпер можна суцкаць жачыну і проста з адкрытымі тварамі.

Цяга да асьветы з боку аўганскіх жачынаў вялікая. Аб гэтым сьведчаць жаночыя школы, адкрытыя паддышахам, якія ахвотна наведваюцца аўганскія дзяўчынкі.

Можна паказаць на рад іншых прыкладаў ўраўняўскай краіны. Партрэты паддышаха і наследніка, які навуцаецца зараз у Парыжу, адкрыта выстаўляюцца ў магазынах Кабула, на гледаючы на тое, што, паводле ісламу, забараняецца выстаўляць на паказ фатаграфіі.

У краіну ўвезены новыя машыны, уключаючы абсталяваньне для тэкстыльнае фабрыкі і цукровага заводу.

Зараз у Кандагары, Герате і Газні пабудаваны больніцы пад наглядом турэцкіх дактароў, якія атрымалі асьвету ва Францыі і Нямеччыне. Арганізацыя дзяржаўнае банкі, кіраўніком якога будзе Ахмед-Джэмаль-бэй, сын старога прыяцеля паддышаха Джэмаль-пашы.

Праа усю дарогу ад Тегерану да Кабулу паддышах сам кіраваў аўтамабілем. Амаль ва ўсім Афганістане ўводзіцца абавязковае навучаньне і мяркуецца заснаваньне ўнівэрсытэту на сучасным узоры.

Добра распрацаваная аўтамабільна-транспартная сыстэма зносін зьявіла Афганістан з суседнімі дзяржавамі. Тэлефонная сетка энэргічна будуюцца і ў бліжэйшай будучыне Афганістан можа стаць на адну ступень з найбольш разьвітымі цэнтрамі.

Вялікая ўвага зьвараецца таксама на ўвядзеньне новага грашовага звароту.

А. Б.

Я. Сіроцкі.

ЦІ ВЕДАЕЦЕ ВЫ УМОВЫ ПАЗЫКІ?

Патрабуйце растлумачэння ад камісіі садзейнічання

173-375 выйгрышаў

Адзін выйгрыш на 58 аблігацый

У пастанове ўраду аб выпуску пазыкі гаворыцца, што на працягу тых дзесяці год, на якія выпушчана пазыка, па кожным выпуску разыгрываецца 38 тыражоў.

3 першага па 24 тыраж па беспроцэнтна-выйгрышным выпуску будзе разыграны 61.000 выйгрышаў, з 25-га па 28—яшчэ 47,125 выйгрышаў, у далейшых 29—32 тыражах 39.625 выйгрышаў і ў апошніх 33—38 тыр. — 25.625

вайгрышаў.

Такім чынам за ўвесь час будзе разыграны 173.375 выйгрышаў.

Паколькі беспроцэнтна-вайгрышны выпуск мае 10 млн. дваццаціці руб. аблігацый, дык на цяжка вылічыць, што адзін выйгрыш падае менш чым на 58 аблігацый.

Такая вялікая магчымасць выйграць робіць другую пазыку індустрыялізацыі асабліва выгаднай і цікавай.

Калектывам—растэрміноўка на 8—10 месяцаў

Рэалізацыя другой пазыкі індустрыялізацыі сярод гарадскога і сельскага насельніцтва адбываецца з 1-га верасня па 31 кастрычніка.

Калектыўныя падпісчыкі атрымліваюць растэрміноўку на 8 мес., індывідуальныя—на 3 мес.

Правам удзелу ў калектыўнай падпісцы карыстаюцца: рабочыя і служачыя,— праз свае прадпрыемствы і ўстановы, арганізаваныя саматужнікі— праз арцелі і кааператывы, неарганізаваныя гарадское насельніцтва, якое карыстаецца выборчым правамі— праз кватэрныя т-вы і домакіраў-

ніцтвы; сяляне— члены кааператываў, камун, арцеляў, калгасаў, т-ваў сялянскай дапамогі— праз арганізацыі, якія іх аб'яднаюць.

Першы ўзнос вылічваецца 1-га лістапада 1928 г., апошні— 1-га ліпеня 1929 году.

У тых прадпрыемствах, установах і арганізацыях, дзе пачынаюцца вылікі з 1-га верасня,— растэрміноўка павялічваецца да 10 месяцаў.

Грошы ўносяцца 1-га кожнага месяца пры абавязковым сканчэнні разрахункаў да 1-га ліпеня 1929 г.

Пазыка карыстальца вялікім поспехам

Сярод рабочых дражджавога заводу «Пролетары» пазыка карыстаецца вялікім поспехам.

На 14-га жніўня падпісаная сума складае 3.500 руб. Трэба прыняць пад увагу, што завод стаіць, што большая частка рабочых працуе на іншых дражджавых заводах.

Качагар т. Ліпніцкі, які ў мінулым годзе падпісаўся на 5 руб.

цяпер сам прышоў у заўком і праціў «запісаць яму» 50 руб.

Работніцы т. т. Родман, Аваркевіч і Цяўдоўская, якія атрымліваюць 46 р. у месяц, падпісаліся па 50 руб. кожная.

Майстар заводу т. Хаценэвер падпісаўся на 675 руб. Пакроўскі.

Слуцк даў звыш 10 тысяч р.

СЛУЦК. (Ул. кар.). Да 17 жніўня рабочымі і служачымі гораду праведзена падпіска на 10.040 руб.

Гэтымі днямі выпускаецца раённая насьценгазета, на старонках якой будзе высветляцца ход рэалізацыі пазыкі. Я.

Слова--стралком аховы чыгункі

Камсклад і стралкі № узводу аховы Зах. чыг. ст. Жлобін шчыра адгукуліся на заклік падпісацца на пазыку. На сходзе ўзводу пастанавілі падпісацца на суму ня ніжэй месячнага акладу.

Не паспеў старшыня завярць

сход, як пачалася падпіска. За два дні сабраны падпіскі на 4.250 руб.

Тов. Падольскі, які атрымлівае 60 руб., падпісаўся на 225 руб., т. Федасенка—на 200 руб., т. Лыкаў, які атрымлівае 55 руб., падпісаўся на 160 руб. Я.

На 200 проц. зарплаты

Надаўна адбыўся сход калектыву ўсекабанку.

На сходзе абгаворвалася пытанне аб рэалізацыі пазыкі. Сход адвагалосна пастанавіў правесці падпіску на наступных пачатках: служачыя, якія атрымліваюць менш 140 р., падпісаюцца на 100 проц. месячнай пенсіі, а атрымліваючы звыш 140 р.—на 150 проц. пенсіі.

Першы ж дзень падпіскі даў суму раўную 117 проц. фонду зарплаты.

Тов. Асташонак падпісаўся на 330 р. (200 проц. месячнай зарплаты), т. Бохан—на 380 руб. (200 проц.), на такія ж сумы падпісаліся т. т. Карповіч і Фуні.

Калектыў заклікае ўсе кааператывныя цэнтры паслядаць прыкладу ўсекабанку.

К.

За Смалівічамі—Койданава

Надаўна ў Койданаве адбыўся агульны сход служачых РВК і парсулу. Адвагалосна пастановлена падпісацца на 100 проц. месячнага акладу.

Падпіска дасягнула сумы ў 1515 руб.

Адначасова пастановлена выклікаць усіх членаў прафсаюзаў Койданаўскага раёну. Койданава гэтым адказала на заклік Смалівіцкага прафактыву.

К.

Дзеці—падпісчыкі

23-ці піянерскі атрад пры заводзе «Чырвоная Зара» пастанавіў калектыўна падпісацца на 25 руб. Індывідуальна група піянераў (8 чал.) падпісаліся на 5 руб. кожны.

Праз камісію на рэалізацыі пазыкі піянератраду рабочы заводу «Чырвоная Зара» Маньноў падпісаўся на 5 руб. аблігацый на імя свайго 1 з пал. гадовай дачкі Дзіны, рабочы тов. Пятрухін—на 10 руб на свайго сына Міхася (1 год). Яны выклікаюць т. т. Шатэру, Ксяндзова, Вітоліна, Пётрэйку, Эштэйна і інш. Таксама падпісацца на пазыку.

Скора адчыняцца дзьверы клубаў

Трэба ўхіліцца памылак мінулага

Узяць курс на самадзейнасць актыву і паглыбленне масавае працы

Шукаць новых форм работы

Пытанні культурнай працы на абгаварэнне рабочых

Карэспандэнцы, якія зьмешчаны сёння аб культурнае, наглядна ілюструюць рад праўда ўжо на новых, адмоўных зьявішч у культурнай рабоце прафсаюзаў і клубаў.

Тое, што аб гэтым пішудь ужо на першы раз, тое, што пішудь аб адным і тым жа,— аб тых жа самых недахопах, сьведчыць нам, што ў самай сістэме культурнай працы ня ўсё добра.

Асноўнае і самае галоўнае— культурная ў сучасны момант не здавальняе ўсё ўзрастаючы запатрабаваны рабочых мас. Колькасна ахоп культурнай працы раён, фабрык і устаноў значна вырас, а між тым якасць работы і надалей астаецца вельмі слабай. Між тым на культурную работу прафсаюзаў адпускаюцца значныя сродкі і зусім вразумела жаданьне скарыстаць іх як мага ляпей. Пры паліччых узрастаючай культурнай сеткі, сродкаў і іншых магчымасцяў, аднаго, можна было абслугоўваць культ. запатрабаваную рабочых паставіць на належную вышыню. Тут нельга і зусім ня трэба прыдумваць рознага роду «аб'ектыўныя прычыны». Поесьпехі ў працы выключна залежаць ад умення наладзіць работу.

І зусім слушна «Правда» піша: «Усе гэтыя (адмоўныя—Б.Г.) падобныя зьявішчы прымушаюць наклапацца аб вядомай рацыяналізацыі культурнай работы. Трэба дабіцца мэтазгоднага выдаткаваньня сродкаў. Неабходна павысіць кваліфікацыю культуротнікаў і падабраць больш умелы склад кіраўнікоў».

Во ў сапраўднасці ёсць клубы, абсталяваныя, са штатамі кіраўнікоў, нават з вялікай колькасцю членаў, але яны чамусьці зусім не працуюць. Можна пусьціць калі-небудзь кіно-сеанс, або запрасіць пару другасортных халтурчыкаў, або для паказу арганізуюць «вечар самадзейнасці», які заключаецца ў тым, што паірае струнны аркестр і потым скокі. На ўсё гэта ідуць сродкі, часам надта вялікія.

Часта зусім не глядзяць за ідэёвым зместам работы. Толькі чым-небудзь запоўніць вечар, выканаць «пляць» а адгэтуль вынікае тая неразбярэха

якая пануе ў клубных пастаноўках, кіно і інш.

Самае цікавае— прапагоў рабочых аб выпраўленьні тых ці іншых памылак у клубнай рабоце колькі хочаш. Рабочыя жадаюць прыняць актыўны ўдзел у штодзённай рабоце клубу або іншай культурнай установе. Яны, вразумела, дабіваюцца таго, каб так званыя «дробныя» памылікі былі выпраўлены, каб указанні прымаўлі да ведама. Між тым няма яшчэ патрэбнага ўзаемадзейнічання клубнай масы, клубнага праўленьня і клубнага штабу. Рабочыя далёка не ў выстарчальнай ступені ўцягнуты ў актыўную работу. Сходзі членаў клубу склікаюцца вельмі рэдка: адзін сход у год, а бывае, што і ў два гады.

Валнасьць і значэньне правільна пастаўленай, выходзячай з запатрабаваньняў мас культурнай работы ўсім вразумела. Пры яе дапамозе мы ня толькі проста ўдзямаем культурны ўзровень рабочага, але мы выдаем актыўную барацьбу з тымі хваравітым зьявішчамі, якія ёсць на прадпрыемствах, якія адмоўным чынам адбіваюцца на вытворчасці (п'янка, прагулы, памылкі пэдаг. прадукцыінасьці работы і г. д.). Трэба паставіць на шырокае абгаварэнне пытаньне культурнай работы. Формы работы існуючыя зараз часткова ўжо ўстарэлі. Трэба шукаць новых.

На сходзе партактыву Менскай арганізацыі выступалі ў спрэчку таварыш узняў пытаньне аб мэтазгоднасьці існаваньня асобных прафсаюзных клубаў аб нявыгаднасьці іх тэрытарыяльнага размеркаваньня—далёка ад рабочых кватэр. Мы ўпэўнены што ня толькі гэта, але і шмат іншых думак і прапагоў ёсць у рабочых, у прафсаюзных актывістаў па пытаньнях палепшэньня культурнай работы.

На дапамогу для вырашэньня гэтых пытаньняў навінны прыёсы рабочыя сходы, культурныя камісіі, клубныя сходы, нарады і друкі. На старонках апошняга ва ўсё шырыню трэба паставіць абгаварэнне ўсіх наогул культурных пытаньняў (форм, метадаў, зместу). Трэба памятаць, што ва ўмовах БССР гэта асабліва важна. Калектыўным абгаварэньнем, а потым на падставе гэ-

Камгас адбірае летні сад саюзу мэдпрацы

Саюз мэдсапрацы на працягу 3-х год карыстаецца для культурных метаў садамі, які знаходзіцца на рагу вуліц Карла Маркса і Камсамольскай.

За гэты час саюз выдаў нямала сродкаў на прыстасаваньне саду для культурных патрэб членаў саюза. На сродкі саюзу зроблены алеі, зроблены квяточнікі, абсталяваны 4 пляцоўкі, пабудавана тэнісная пляцоўка, абсталявана сцена, зроблен цір, кегельбан і інш.

Згодна пляну, саюз павінен быў у гэтым годзе пабудаваць новы парк, насаджаць дрэвы і наогул правесці далейшае абсталяваньне.

Але да працы нельга было прыступіць, бо камунальны аддзел адмовіўся заключыць дагавор больш

чым на адзін год, залюлячы, што пляц які займае сад, трэба забудоваць.

Сад зьяўляецца вельмі каштоўным укладам у справу культурнай абслугоўвае 3000 мэдыцынскіх працаўнікоў. Забудова саду пазбаўляе саюз магчымасці праводзіць летнюю культурную работу.

На сходзе мэдыцынскіх працаўнікоў лячэбна-санітарнай установы гораду было пастановлена пратэставаць супроць палітыкі аддзелу камунальнай гаспадаркі, які зрывае культурную работу саюзу.

Трэба, каб гарсавет умяшаўся ў гэту справу і замацаваў сад за саюзам мэдсапрацы

Н.

Праект закону аб барацьбе з п'янствам

Дзе будзе забаронены продаж гарэльні

Праект распрацаваны камісіяй пры СНК СССР, прадугледжвае спыненне вытворчасці гарэлі і п'ва да 1938 году.

Ужо, пачынаючы з гэтага году, ня будзе выдавацца п'вае капейкі на пабудову новых бровараў.

60 мільёнаў, якія павінны быць укладзены на перапачатковым пляне на пабудову заводаў, асыгнаваны на барацьбу з п'янствам і на культурныя патрэбы.

Для таго, каб закрыць піўную ў якім небудзь раёне, досыць паставіць агульнага, альбо дэлегацкага сходу рабочых буйнага прамысловага прадпрыемства ў раёне.

Усе піўныя і віныя крамы, якія знаходзяцца недалёка ад школы, рабочага клубу, біржы працы і дому адпачынку,— павінны быць закрыты. Продаж гарэлі і п'ва спыняецца ва ўсіх курортных і дачных мясцовасцях СССР.

Паводле праекту закону, забараняецца продаж алкагольных напіткаў ва ўсе афіцыйныя саветкія, прафсаюзныя і грамадскія сьвяты, на банкетна і ўбілах.

Забараняецца продаж гарэлі асобам, якім няма яшчэ 17 год. Праект прадугледжвае забарону рэкламаваньня алкагольных напіткаў. Забараняецца дэтарэйны розныя віны і гарэлі.

П'янства зрывае масавую работу, а культкамісія мые руку

(Папарова фабрыка «Спартак», Шклоў)

Культурна-масавае работа на нашай фабрыцы— гэта самы хворы бок прафэсійнальнай работы.

Пры фабкоме ёсць культкамісія, але яе ніяк нельга склікаць.

Ніхто з культкамісіі, акрамя старшыні тав. Мельдара, нічога ня робіць. Выбачайце, «работу» праводзіць намесьнік старшыні тав. Харыш. Але яго дзейнасць абмяжоўваецца п'янкай і бойкамі. У цэхах ніякай сістэматычнай работы не праводзіцца. У выніку абслугоўваецца, і то толькі ў дні розных кампаній, 10-15 проц. рабочых.

Ёсць пры фабрыцы клуб, які мае свой каштарыс, але нельга казаць, што клуб абслугоўвае фабрычны мас. З 500-600 рабочых у клубе бывае штодзённа чалавек 40-50.

Члены клубу ніякага ўдзелу ў яго працы ня прымаюць. Актыўнасць іх—у загоне. «Працаваць павінен загадчык, бо ён атрымлівае пенсію»— вось думка клубнага актыву.

У дні выдачы пенсіі ў клубе ня знойдзец ніводнага чалавека. За тое шмат іх у піўной прыватніцы Рацінкіна—імправізаваным фабрычным клубе.

У дэманстрацыі, прысьвечанай тыдню абароны, удзельнічала 60-70 «спартаўцаў», а на абедзе ў гонар «білею нажарнай каманды»—чалавек

Спекулянт у прац-калектывах

(Ад нашага рэчыцкага кар.)

Рэчыцкае аб'яднанне працкалектываў мае 7 вытворчых і 8 працоўных калектываў а 233 рабочымі і 22 служачымі. Аб'екты ў гэтых калектывах сямейні гандляроў, спекулянтаў, десапрамыслоўцаў і былых стражнікаў. Ціка і сакавіна жыцьцё для іх так ужо некалькі год, нішто іх не варушыць і на цікавіцца як «дзейнічае» працоўны элемент у гэтых калектывах.

Асобна варта пагаварыць аб калектыве «экспедытараў», правільней кажучы, экспліататараў, які складаецца з наступных асоб: Галкін—б. десапрамысловец, Слабодкі—мае сваю лясную справу, Паперні—мае сваю тасцінцу, Столпнер—мае сваю лясную справу, Кастрома—стараж—былі паліцэйскі. Решта служачых: гандляр, спекулянт, перакупшчык, махляр.

У той час, калі была забаронена адпраўка хлебных пасылак, калектыў адрабляў хлеб пад выглядам экскедырання лесу.

Іншыя «працкалектывы» не адстаюць ад «экспедытараў». Напрыклад калектыў вырочачнікаў, куціў пнянкі з 3 паловаў вагоны, ды нягоднай. Здарылася гэта дзякуючы таму, што арганізацыя ў калектыве спекулянт Карасік, які добра вядомы ўсяму сялянскаму насельніцтву па сваіх даўніх «справах». Да гэтага часу яшчэ ён вядзе сялян за «насы». Ячэйка два разы пастанаўляла вьзяць Карасіка з працы, але спекулянт і зараз «круціць» вырочкі.

Затым, калектыў па вырабу мыла. Тут выяўлен недахоп 5.297 кускоў мыла, перарасход 1.110 клгр. каштучу і страты 1.565 руб.

З напрамкам Райкому, які гледзіць па галоўды ўпаўнаважаных калектываў з тае прычыны, што яны «адказныя асобы», а неадказную асобу грэе за кожную дробязь, далёка не паедзе.

Неабходна пераглядзець склад калектываў і арганізаваць іх, павыганяўшы адтуль усіх былых гандляроў і спекулянтаў. Пракуратура павінна зацікавіцца справай «экспедытараў». Саюзу-ж транспартнікаў не пашкодзіла б заняцца пытаннем аб выключэнні з саюзу десапрамыслоўцаў і гандляроў-спекулянтаў.

М. Грыгор'еў

Каштоўныя пляны і абурваючыя факты

(Ліст селяніна)

Праз тыдзень, самае позняе, пачынаецца засеў азімых. Сялянства заклапочана набыццём штучнага ўгнаення, аб чым сведчыць узмоцнены попыт на яго.

Што-ж мы наглядзем? Селянін прыяджае па тамашлак і суперфасфат за 30-40 вёрст з надзеяй дастаць іх у горадзе. Яго надзеі падтрымліваюць газеты, якія ўвесь час пішуць аб выстарчальным возове машын і угнаення ў БССР. Што-ж ён чую на складзе?

— Угнаенняў няма і невядома калі яны будуць.

Пакрыўшы «трохпалеровай палыкай» «гаспадароў» за страчаны час на дарогу ў працоўную пару, ён ідзе да дому рыхтаваць пачынае поле. Ён траціць усю веру ў друк, бо ня можа разабрацца, хто віватывае ў адсутнасці мінеральных угнаенняў.

Апраўдвацца тым, што сьмі склаў каштоўныя пляны і павінны атрымаць вялікую колькасць угнаенняў, але яны не адружаюцца заводамі і пляны кімсьці ня выконваюцца» нельга.

Я. Ш.

Пячуваная валакіта ў Смалявіцкім РВК У працягу 2 год ня былі разгледжаны 100 сялянскіх заяў

(Ад нашага Смалявіцкага кар.)

На канцылярны Смалявіцкага райвыканкому пісьма перамена сакратараў не рабіла ніякага ўплыву. Сакратары РВК мяняліся, але супрацоўнікі заставаліся на сваіх месцах, а парадкі ў канцылярны РВК амаль нічым не адрозніваліся ад парадкаў мінулых год.

Раптам у гэтай самай канцылярцы выявілася пячуваная валакіта. Здарылася гэта такім чынам. Прыехаў у РВК новы сакратар, які захацеў вірнуць у архіў. Адчыніў хату і разам з шматлікімі справамі адтуль павыцелі заявы сялян, якія былі пададзены ў РВК у... 1926 годзе і якія яшчэ да гэтага часу не разгледжаны.

Такія заяў аказалася каля 100 штук. 100 заяў два гады тапталіся ці, ідуць з вёскі ў РВК, каб даведацца пра лёс сваіх просьб. Не атрымліваючы пэўнага адказу, яны звярчваліся да хаты, праклінаючы свой лёс, савецкую валакіту і райвыканком.

Зараз стала зразумелым, чаму да гэтага часу не сьмганы штраф з некаторых злосных десапрамысльнікаў і самагоншчыкаў, ня гледзячы на тое, што аб гэтым РВК вынес пастанову ў 1926 г. Сакратарыят РВК, замест таго, каб накіраваць справу ў міліцыю для выканання, накіроўваў яе ў... архіў.

Пасля амністыі ў сувязі з 10 гадавінай Кастрычнікавай рэвалюцыі шмат якіх сялянскіх справы падпадалі над гэтую амністыю. Шмат сялян павінна было быць звольнена ад розных штрафаў. Але гэтага зра-

біць нельга было з тае прычыны, што іх спраў немагчыма было підзе знайсці. Зараз аказалася, што яны ляжалі ў архіве.

«Архіўная палітыка» Смалявіцкага райвыканкому прыводзіла да недапушчальных зьявішч. Міліцыя, напрыклад, атрымлівае выпіску з пастановы прэзідыуму РВК аб спгананні штрафу з пэўнага селяніна і выконвае гэтую пастанову. Калі-ж селянін пятаўся, завоста на яго накладзі штраф, дык ні райвыканком, ні міліцыя не маглі адказаць на гэтае пытаньне. І ведаць нішто гэтага ня мог, бо справа аб гэтым селяніне накіроўвалася ў архіў. Даведацца-ж у чым справа з пратаколу пастановы аб спгананні штрафу немагчыма было, бо ў пратаколе толькі сухая фармулёўка.

Ня раз ЦВК і АВК дасылалі напамінанні ў РВК аб пераглядзе ці дачы заключэння на справе таго, ці ішла селяніна, але РВК паўгода і больш маўчыць, бо... няма справы. І яны аказаліся ў гэтым архіве. У архіве знойдзены нават нераспячаныя пакеты.

Справа аб валакіце і злоўжываннях у Смалявіцкім РВК накіравана ў следчыя органы.

Цікава ўсё-ж ведаць, дзе быў старшыня РВК і другія яго адказныя працаўнікі, на вачох якіх у працягу двух год рабілася гэтая недадучальная валакіта? Што яны адказвалі шматлікім сялянам, якія звярчваліся да іх з просьбай урэшце асвятліць і высветліць іх справы? С. Нортман.

Дэдаруленьне жыве-лаводчай кампэрацыі

СЛУПАК. (Ад нашага кар.) У «Звязьдзе» ужо паведамлялася аб недахопах у судым жывелаводным таварыстве. Зараз было праведзена падрабязнае абследаванне дзейнасці гэтага таварыства. Выявілася, што ў складзе пайшчыкаў вельмі мала беднаты—усяго 5 проц., затое шмат пайшчыкаў зможных—35 проц. Сярод апошніх—буіны десапрамыслоўца Дабраборскі.

У складзе праўленьня таварыства ня было ніводнага бедняка. У сувязі з гэтым становіцца зразумелым дапамога таварыства зможным і занядаванне інтэресаў беднякоў.

Выявілася таксама, што праўленьне таварыства займалася дзейнасцю, якая прычыла статуту т-ва. Апошняя занялася гандлем і мала ўдзяляла ўвагі асноўнай рабоце па папулярнацыі жывелагадоўлі. За ўвесь час свае дзейнасці праўленьне ні разу не рабіла справаздачы перад сваімі пайшчыкамі. Фонду кааперавання беднаты ў таварыстве ня было—гэта і перашкаджала ўцягненню беднаты ў таварыства.

12-га жніўня адбыліся перавыбары праўленьня. Абраны больш прадавольны склад, у лік якога ўцягнуты і пайшчыкі-беднякі.

Новому праўленьню даны наказ: уцягнуць у таварыства 35 проц. беднякоў, ліквідаваць гандлёвую дзейнасць і часцей рабіць справаздачу перад пайшчыкамі.

Без дапамогі працаваць нельга

Дайце клубу цвёрды грунт (Дуброўна)

Рабочы клуб імя 3-га Інтэрнацыяналу—адзіны клуб у Дуброўне. У ім праводзіцца ўся культурна-асветная работа ў горадзе.

Але грамадзкія арганізацыі не дапамагаюць яму. Саюз ня ўносіць сваячасова членскіх уносаў. Недахоп у сродках перашкаджае разгортанню працы. Клуб у апошні час патрабуе рамонт. Загадчык некалькі разоў узямаў гэтае пытаньне, але нічога ня робіцца.

Нават і пры малых сродках клуб

выконвае свае задаткі. Працавала некалькі гурткоў. Часта старыца навуковыя лекцыі, у чытанні і бібліятэцы клубу заўсёды поўна народы. Розныя кампаніі праводзіліся з посьпехам.

Пры належнай увазе з боку грамадзкіх—прафесіянальных арганізацый, партыйных ачэек—клуб можа стаць вельмі важным месцам для культурнага выхавання рабочых г. Дуброўны.

Уладзімер Сянеўскі.

Рабкоры, удзельнікі рэдкалегій насьценгазэт!

Рэдакцыя чакае хутчэйшай прысылкі вучотных матар'ялаў. Памятайце—апошні тэрмін прысылкі запойненых ЗАПЫТАЛЬНЫХ АНКЕТ—25 ЖНІўНЯ.

Падрыхтоўка да ўсесаюзнай рабселькорскай нарады

Зараз па Менску працуюць тройкі па абследаванні насьценгазэт і рабкорскіх гурткоў па прадпрыемствах і ўстановах. Абследаванне будзе праводзіцца на заводах «Меншвэй», «Бальшавік», «Энергія» у 1-й друкарні, на абутнавай фабрыцы, МББ, Белдэжрострой, «Беларусь» і інш. Тройкі складзены галоўным чынам з рабкорскіх Менску. У бліжэйшыя дні пачынаецца абследаванне насьценгазэт і селькорскіх гурткоў па Меншчыне. Для правядзення яго выедуць у вёскі прадстаўнікі рэдакцый газет і партыйнага камітэту. Уся праца па абследаванні і правядзенні вучоту будзе скончана да 1 верасня.

Аб рацыяналізацыі закупачнага апарату і закупачных апэрацый у спажывецкай каапэрацыі

Задача скарачэння выдаткаў, зьніжэння сабекошту тавараў і палепшэння абслугоўвання спажывецкай каапэрацыі, можа быць выканана пры правядзенні рацыяналізацыйскіх мерапрыемстваў. Без апошніх ніякіх эфектаў у гэтых адносінах не атрымаем.

Праведзенае Менадзяленнем Белкаапсаюзу ўзбудзеныя сеткі дадо станючыя вынікі. На 1-IV было 89 кааператываў з колькасцю крам 285, на 1-VII ёсьць 76 спажывецкіх таварыстваў, з колькасцю крам 289. Спажывецкіх таварыстваў з 5 і больш крамамі было на 1-IV—8, на 1-VII стала 14.

Наглядна аб гэтым гавораць наступныя даныя: колькасць спажывецкіх таварыстваў з 1 крамай на 1-IV было 23, на 1-VII—18; з 2 крамамі—на 1-IV—24, на 1-VII—19; з 3 крамамі—10 на 1-IV і 13 на 1-VII; з 4 крамамі—11 на 1-IV і 6 на 1-VII; з 5 і больш крамамі—8 на 1-IV і 14 на 1-VII, а ўсяго 76 на 1-IV і 70 на 1-VII. Аднакрамных спажывецкіх таварыстваў на 1-IV—13, а на 1-VII—6.

Лічыць не патрабуюць каментарыяў. Да гэтага трэба яшчэ дадаць тое, што тут дасягнута і скарачэнне выдаткаў (скарачэнне 13 старшын праўленьняў і 13 рахункаводаў). Эканомія прыблізна каля 700-800 руб. у месяц, пры адначасовым пашырэнні афароту і колькасці гандлёвых адзінак.

Далейшыя мерапрыемствы павінны быць праведзены на лініі рацыяналізацыі закупачных апэрацый і

гэтым, пашыршае, палепшыцца якасць каапэрацыйнае работы, а падруко, будзе дасягнута эканомія сродкаў.

Да гэтага часу закупка тавараў спажывецкімі таварыствамі праводзіцца наступным чынам: пры месачковых і буіных сельскіх спажывецка-таварыствах ёсьць спецыяльныя закупшчыкі, у менш буіных таварыствах ролю закупшчыка выконвае старшыня праўленьня. Дзейнасць закупшчыкаў месціцца ў тым, што яны наладжваюць у Менск, бяруць тыя тавары, якія ёсьць, разлічваюцца і праз дзён некалькі адляджаюць; і такія пазедкі робяцца прыкладна разоў 5-6 у месяц. Закупшчыкі за свае пазедкі атрымліваюць сутачныя, праездныя, усё так, як належыць.

Трэба адзначыць, што мануфактура і іншыя дэфіцытныя тавары адпускаюцца спажывецкімі таварыствам па загадае выпрацаваных каафіцыентах і рошы закупшчыка на гэтых асноўных таварах выяўляецца толькі ў атрыманні гэіх і іншых колькасці асартыменту, адабранага апаратам Менадзялення Белкаапсаюзу. Такім чынам, справядлівай будзе, калі закупшчыкаў мы назавем «экспедытарамі» па адсыцы тавараў, якія прыяджаюць кожны раз у Менск з фурманамі.

Утрымаць такі апарат зьяўляецца неэагагодным. Апарат гэты абыдодзіцца вельмі дорага. Па 15 спажывецка-таварыствах, дзе ёсьць спецыяльныя закупшчыкі, адна толькі зарплата складае 1014 руб. у месяц, плюс сутачны і разьядныя каля 300 руб. ад. У іншых спажывецкіх та-

варыствах старшыня праўленьняў, займаючыся дастаўкаю тавараў, не звараваюць увагі на масавую і арганізаваную работу, ня маюць сталага нагаду за работай свайго апарату і г. д.

За год сума камандыроўчых на ўсіх спажывецкіх таварыствах складае каля 35.000 рублёў.

Зусім зразумела, што ператварэнне асноўных працаўнікоў спажывецкіх таварыстваў у экспедытараў—зьява ненармальна і таму гэты від работы неабходна рацыяналізаваць.

Асноўныя мерапрыемствы ў гэтых адносінах павінны быць наступныя: 1) Спажывецкія таварыствы робяць закупку тавараў па пісьмовых заказах. Для атрымання гэтых тавараў, пасылаюць сваіх фурманоў, якія атрымліваюць тавары і робяць разрахунак. Спажывецкімі таварыствам, якія знаходзяцца недалёка чыгункі, тавары па іх заказах пасылае Менадзяленне, таварыствы-ж, якія знаходзяцца на пэўнай адлегласці ад чыгункі, пасылаюць фурманоў для атрымання заказаных тавараў. Усякія пазедкі спецыяльных людзей за таварамі павінны быць скасаваны і дагушчаюцца толькі ў выпадках, калі той ці іншы тавар трэба набыць у іншых кааператывных і выражальных установах, з прычыны адсутнасці яго ў Менадзяленні. Практыкаваць адраўку тавараў спажывецкімі таварыствам па пошце (галятарэў).

2) Апарат закупшчыкаў ліквідаваць.

3) Дэфіцытныя тавары павінны адпускацца ў строгай адпаведнасці з выпрацаванымі каафіцыентамі і на-

лежачы таму ці іншаму спажывецка-таварыству тавары не павінны адпускацца другім спажывецка-таварыствам.

4) У Менадзяленні павінны вёсціся даклады вучот атрымання і выканання заказаў і апошнія павінны выконвацца сваячасова. З боку Менадзялення павінны быць прыняты ўсе меры да забеспячэння неабходнымі таварамі заказаў спажывецка-таварыстваў.

У выпадку адсутнасці таго ці іншага тавара, аб гэтым неабходна зраз-жа паведамляць заказчыка.

5) Прымадаваць да Менадзялення аднаго працаўніка транспартнага аддзела Белкаапсаюзу, які падпарадкоўваецца загадчыку Менадзяленнем па адміністрацыйнай лініі і па апэрацыйнай транспартнаму аддзелу Паслугі за адраўку тавараў павінны аплываць спажывецка-таварыствам, выходзячы з каштарысу ўтрымання працаўніка, зацьверджанага Менадзяленнем.

6) Транспартным аддзелам павінны быць забеспячаны перасоўчаныя сродкі для бесперабойнай і сваячасовай адраўкі тавараў спажывецка-таварыствам.

7) Дні водпуску тавараў спажывецка-таварыствам павінны быць рэгламантаваны. Для кожнага спажывецка-таварыства павінны быць устаноўлены пэўныя дні водпуску тавараў для таго, каб спажывецка-таварыства ведала, калі прыслаць падводчыкаў. Пры нармальных выхадзіць з колькасці 10-12 водпуску тавараў у дзень, і гэтым магчыма будзе скараціць колькасць фактурных.

8) Кожнае спажывецкае таварыства выдас Менадзяленню вэксальныя

блянкі, якія запаўняюцца па меры патрэбы ў часе водпуску ім тавараў.

Свабодная выручка павінна здавацца ў касу Менадзялення. Тэрміны і сумы вэксальёў устанавляюцца гандлёвай часцю.

9) Бухгалтэрыя Менадзялення ў рахунку на адпущаныя тавары значае падрабязна суму запойненых вэксальёў і зраз-жа пасылае рахунак спажывецка-таварыству па пошце, або праз падводчыка. Выкуп вэксальёў спажывецкімі таварыствам павінны рабіць сваячасова, не дапушчаючы ні ў якім разе пратэстаў (грошы пераводзяцца па пошце, або праз падводчыкаў).

10) Гандлёвая частка павінна ў кожным асобным выпадку інфармаваць сетку аб усіх навінках.

11) Па тых таварах і ў тых раёнах, дзе адраўка тавараў магчыма транзытам, тавары накіроўваць непасрэдна з месца закупкі, чым можна ўхліпіцца непатрэбных выдаткаў на перагруцы і дастаўцы.

З правядзеннем гэтых мерапрыемстваў будзе дасягнута вялікая эканомія сродкаў і будзе палепшана культурная і арганізацыйная работа, бо старшыня праўленьняў будучы асабабены ад пазедкаў за таварамі. Апрача гэтага, гэта мерапрыемства дасць магчымасць на месцы ўмацніць апарат спажывецкага таварыства за лік звольненых закупшчыкаў.

На першы час сьстэму заказаў у выглядзе практыкі трэба правесці па 15 спажывецкіх таварыствах і пры атрыманы станаючых вынікаў трэба ўжыць гэту сьстэму па ўсёй сетцы.

Валкавіці.

Неабходна ў бліжэйшы час правесці наступныя мерапрыемствы:

Завастрыць увагу партыйнай і камсамоўскай арганізацыі на пытаньнях масавай і культурнай працы.

Мабілізаваць фабрычны актыву па барацьбе супроць п'янства і хуліганства.

Удзі выдаткі пэсіі не прадаваць моцных наліткаў.

Забараніць продаж піва ў клубным буфэце.

Капусцін.

Клубныя пакоі на замку

Абслугоўванне рабочых невыстарчальнае

Надаўна адбыліся перавыбары праўленьня Нова-Барысаўскага цэнтральнага рабочага клубу імя 25-ці годзьдзя ўсеКП(б).

Рабочыя ў спрэчках на справаздачы праўленьня клубу ўжо не гаварылі аб тым, што наогул няма клубнай працы, але аб тых шматлікіх недахопах, якія наглядваюцца ў рабоце клубу.

Усе выступаўшыя адзначылі, што ў клубе дрэнна пастаўлена масавае работа. Праводзіліся цікавыя лекцыі, але яны былі платныя.

Залі для глядачоў з некалькімі лепшымі пакоямі аддана ў арэнду фабкому аднаго заводу.

Пакой адпачынку заўсёды знаходзіцца на замку. Зусім не працуе шахматна-шахачны гурток. У клубе няма вады для піцця. Дзяжурнага члена праўленьня ніколі ня знойдзеш.

Гаварылі, праўда, і аб некаторых посьпехах клубу. Добра працуюць бібліятэка і чыталня.

Надаўна арганізаваўся беларускі драматычны гурток з хорам які ўжо сваімі першымі пастановамі заваяваў аўтарытэт сярод рабочых Нова-Барысава. Неабходна прымацаваць да гуртка барысаўскую групу маладзякоўцаў і ўключыць выдаткі на ўтрыманьне гуртка ў бюджэт клубу.

Г. Пінхасін.

Клуб дыхае на ладан

Грошы патрачаны дарма

(Гута «Кастрычнік», Сьвіслацкага раёну)

Сваячасова мы пісалі аб тым, што бібліятэка клубу пры нашай гуде закрыта, што рабочыя зусім ня чытаюць кніг.

Цяпер праца клубу яшчэ пагоршылася.

Новы загадчык клубу зусім не адпавядае свайму прызначэнню—ён праводзіць культурную работу ў кустох, на бэразе ракі, за бутэлькай гарэлі і закускай.

Зяўком звольніў кіраўніка аркестру і ўзяў пад замк інструменты. Аднойчы ўжо ўкралі два інструменты на 250 руб. Гэтымі днямі ўкралі яшчэ 5 на 1000 руб. Аркестр, які зьбіраўся два гады, зусім разваліўся.

Зойдзеш у залю,— лаўкі паламаць, креслы, якіх было шмат,—згінулі невядома куды.

Рабочыя скардзяцца: «Навошта мы рабілі «нядзельнік» і зьбіралі грошы на палепшаньне клубнай работы. А цяпер усё гэта пайшло пракам».

І. Патроўскі.

Да мясячніка дапамогі дзецям Наша ўвага дзецям

Бывае, што за вялікай будаўнічай працай мы, часам, не заўважаем, так званых дробязяў.

Часта гэтыя дробязі датычаць тых людзей, якім прыдзецца ў далейшым будаваць сацыялістычнае грамадства.

Да гэтакіх пытанняў датычыць барацьба з дзіцячай беспрытульнасцю. Мы ня хочам сказаць, што ў гэтай справе мы ўжо ня маем значных поспехаў.

Тыя дзесяткі і сотні дамоў і калёніі для беспрытульных, якія ўжо адкрыты і адкрываюцца, яскрава сведчаць аб тым, што гэта справа стаіць на добрым шляху.

М. Горкі—вялікі мастак-чалавекалюба, прыхаўшы да нас, больш за ўсё быў здзіўлены той вялікай паспяховай працай, якая праводзіцца ў савацкай краіне па перавыхаванні, так званых, «паушых людзей».

І гэта праўда, што праца праводзіцца вялікая, але перад намі наперадзе стаіць яшчэ вялікая работа ў гэтай галіне.

Дзіцячая беспрытульнасць яшчэ ня зліквідавана—яна, часам, у асобных мясцох узрастае. Шмат беспрытульных вандруе ў паяздох з месца на месца, з гораду ў горад.

Іх можна бачыць і ў Менску—абарваных чумазых хлапчукоў, якія бадзяюцца па вуліцы.

Ня рэдка яны зьяўляюцца героямі дробнай хронікі крымышчуку.

Для мешчаніна-абывацеля гэтыя брудныя хлапчуні на вуліцах—паказчык няздольнасці савацкай грамадзкасці, яны выклікаюць у яго гіранічную усмешку.

Для нас ёсць добрая більшаўцікая традыцыя: усякую вялікую справу ажыццяўляць праз масы і пры яе актыўным удзеле.

Таму ў нас ёсць такія арганізацыі, як шэфтварыствы, МОПР, ПН і інш., якія праводзяць, часам, ня прыкметна, але вельмі важную працу.

Але тут трэба зазначыць і на адну дрэнную рысу, якая ў нас нагледзецца, гэта скорая забываць аб створанай арганізацыі.

Праходзіць першы пыл, работа становіцца шэрай і, часам, пачынае ісьці праз пень-калоду. Болей таго—нават, калі праца ідзе добра, ёсць дадатны вынік, мы ня хочам, альбо ня ўмеем яго выка-

рыстаць, зрабіць здабыткам грамадзкасці.

Нам здаецца, што так здарылася з добрай і патрэбнай арганізацыяй—таварыствам «Прыхільнікаў дзяцей», задачы якога патрабуюць да сябе вялікай увагі і ініцыятывы шырокай савацкай грамадзкасці.

Ёсць цэнтральныя і акруговыя арганізацыі, ёсць ячэйкі на прадпрыемствах. Як яны працуюць, якую ініцыятыву працягваюць, якія поспехі маюць у працы? Чаму аб гэтым не раскажаць у друку?

Нядаўна ЦК КП(б)Б вынес спецыяльную пастанову аб барацьбе з дзіцячай беспрытульнасцю. Гэта пастанова павінна зрабіць пералом у працы партыйных і грамадзкіх устаноў у адназначнай справе барацьбы з беспрытульнасцю.

Дырэктыва ЦК носіць ясны і выразны характар: Поўная ліквідацыя дзіцячай беспрытульнасці павінна адбыцца на працягу бліжэйшых двух гадоў.

Таксама ЦК дае і шляхі, па якіх павінна праходзіць ліквідацыя беспрытульнасці. Акрамя ўцягнення беспрытульных у дзіцячыя дамы і калёніі, трэба ўцягнуць больш дарослых дзяцей у вытворчасць, калгасы, саўгасы і саматужныя арцелі.

Зараз будзе праводзіцца мясячнік дапамогі беспрытульным дзецям. Задача мясячніка—ня толькі збор матэрыяльных сродкаў, але, больш за ўсё, у узняццях і разгортванні шырокай партыйна-савацкай грамадзкасці вакол працы таварыства дапамогі дзецям.

Галоўным лэзунгам гэтай кампаніі павінны быць тыя дырэктывы ЦК, аб якіх мы гаварылі вышэй. Трэба, каб на працягу мясячніка бы створаны моцны фундамент для поўнага выканання лэзунгу: ліквідацыя дзіцячай беспрытульнасці на працягу двух гадоў.

У першую чаргу гэтаму павінны дапамагчы партыйныя арганізацыі. Яны павінны развіць самую шырокую ініцыятыву мас ў гэтым пытанні.

Бо справа перавыхавання соцён і тысяч беспрытульных у актыўных будаўнікоў сацыялізму ёсць вялікая і ўдзячная праца.

КРАСЬНЕЎСКІ.

Работа т-ва „Прыхільнік дзяцей“ аслабла Неабходна за час мясячніка яе правесці і замацаваць

Адным з важнейшых момантаў у працы па барацьбе з дзіцячай беспрытульнасцю і безагляднасцю, а таксама ў працы па дапамозе дзецям зьяўляецца прыцягненне да гэтай працы шырокай савацкай грамадзкасці.

З гэтай задачай можна справіцца шляхам рэагортвання грамадакай працы таварыства «Прыхільнік дзяцей».

У БССР гэта т-ва «П. Д.» арганізавалася ў 1923 годзе і ў першыя гады свайго існавання працавала добра.

Але ва апошнія часы, дзякуючы паслабшай увазе з боку партыйных профсаюзных і савацкіх арга-

Вялікую ўвагу таварыства павінны звяртаць на работу сярод насельніцтва ў мэтах паліпашэння быту дзяцей у сям'і, а таксама на аказанне матэрыяльнай дапамогі дзецям бедных сямей.

Т-ва павінна прымаць меры да таго, каб не дапушчаць эксплоатацый малалетніх батрачкоў, адкрываць яе для дзяцей батрачак, сялян бяднячак, беднаты гарадоў і мястэчак, так і для беспрытульных дзяцей ў першую чаргу—дзіцячыя пляцоўкі, ясель, сталюкі-клубы, вытворчыя майстэрні і г. д.

Паліпашаць быт школьнікаў арганізацыяй гарацкіх спедагягоў, адрабляць школьнікаў а лічб бя-

М Е Н С К

Пленум Менскага гарсавету

16-га жніўня ў летнім садзе Эльвоку ў прысутнасці рабочых электрычна-вадаправоднай станцыі, адбыўся чарговы пленум Менскага гарсавету.

Першым быў заслуханы даклад народнага камісара грашовых спраў БССР тав. Мінуліча аб другой пазыцы індустрыялізацыі.

Тав. Мікуціч звабіў членаў гарсавету з значным пазыкі. 10 проц. з усёй рэалізаванай сумы адлічваецца па мясцовым патрэбы. Калі прапоўняюць Менску купіць аблігацыі пазыкі на мільён рублёў, як гэта маркуецца, дык ад гэтага атрымаецца 100.000 руб., якія змогуць быць скарыстаны на добрабыт гораду.

Пленум паставіў абавязваць усіх членаў савету падпісацца на пазыку ў суме ня менш мясячнага заробтку. Паставіўся звярнуцца в адозвава да ўсіх прапоўняюч. Адначасова будзе абвешчаны конкурс на лепшы калектыў па рэалізацыі пазыкі, пры чым лепшыя калектывы будуць упрэміраваны.

Далей пленум заслухаў даклад інспектара акруговага аддзелу Нарасветы тав. Пісарчыка аб выніках навучальнага году.

Быў зроблен рапорт некастрых школьных будынкаў.

Тав. Пісарчык адзначыў, што школьнай працы пераважнае ледаход памышканьняў. Так, усе школы Менску вадмаюць каля 11.000 кв. метраў. Па нормам патрабуюцца 1 з чвэрткаю метра на кожнага вучня, што складае 20.000 кв. метраў. Школам прыходзіцца працаваць у тры вымяны, што адбіваецца на іх санітарным становішчы і здароўі вучняў.

Садзяльна склад вучняў аздаваліся: у большасці вучацца хвэці рабочых, служачых і саматужнікаў. Продаць дзяцей гадляроў пазначылі.

Неабходна ўзмацніць і палепшыць выхаваўчую работу ў школах.

Звпрот з водпуску Т. Рыжова

Вярнуўся з водпуску і прыступіў да выканання сваіх абавязкаў новы старшыня ЦСПСБ т. Рыжов.

Дэлегацыя беларускай моладзі на кангрэсе КІМ'у

20-га жніўня ў Маскве адрываецца кангрэс Камуністычнага Інтэрнацыяналу Моладзі. Бюро ЦК АКМБ паставіла наіраваць у Маскву для прыўтаньня кангрэсу дэлегацыю рабоча-сялянскай моладзі ў складзе 41 чалавек. Дэлегаты будуць абірацца на рабоча-сялянскіх канфэрэнцыях моладзі. На кангрэсе беларуская дэлегацыя ўручыць чырвоны сьцяг пашэфнаму польскаму самасолу.

Прызыў 1906 году

5-га верасня па Менскай акрузе пачынаецца прызыў грамадзян, якія нарадзіліся ў 1906 годзе. Адначасова будуць прызвацца асобы, якія атрымалі адтэрміноўку па хваробе і скончыўшыя сярэдняе навучальнае ўстанова.

5-га верасня адбудзецца жэраб'ёўка ў пунктах Менскім, Койдаўнаўскім, Пухавіцкім, Сьмілавіцкім, Барысаўскім і Грозаўскім.

11-га верасня пачнецца мэдыцынскі агляд скончыўшых сярэдняе і вышэйшыя навучальныя ўстановы. 17-га верасня будзе адбывацца агульны мэдыцынскі агляд.

Усе прызваныя на ваісковую службу будуць залічаны ў надрывныя часці і ў залежнасці ад наазначэнняў атрымаюць водпускі ад 3-х да 20 дзён.

Выпуск школы імя Фрунзэ

22-га жніўня адбудзецца выпуск беларускай школы міліцыі імя Фрунзэ. Школу канчае 62 чал., якія рыхтуюцца для заняцця пасады начальніка раённаў, памочнікаў начальнікаў і старэйшых міліцыянераў. Пачата падрыхтоўка да новага прыёму. На мясцох утвараюцца адборачныя камііі. Лін месці у школе павялічваецца да 100. Заняткі пачнуцца з 1-га настрычніка.

На Заходнім вакзале

Учора камісія на чале з упоўнаважаным НКШЗ т. Арнольдавым азнамілася са становішчам Заходняга вакзала ў сувязі з аб'яднаннем Менскага вузла. Маркуецца выдаткаваць каля 50.000 р. для пабудовы на вакзале электрычнага гадзінніка, двух новых білетных нас і палепшання асьвятлення шляхаў.

Здарэнні

— ЗЛОДЗЕЙ ФРЭЙМАН. Крымышчук затрымаў сына мясцовага гандляра Я. Фрэймана—14 год, які сумесна з дзюма падаросткам абакраў кватэру ў р-на Ліўшчына на Камасольскай вул. У той-жа дзень гэтыя хлопчыкі-зладзеі зрабілі пагражу крошай у р-на Трахтэнбэрга.

— ЗАБОЙСТВА Ў ЧАСЕ БОЙКІ. У вёсцы Капень, Менскай акругі, у часе вульгі ўзнікла бойка. Забіты Ч. Пыж і Н. Шкатулаў. Па гэтай справе затрымана 6 чалавек.

— АБАКРАЎ ШАВЕЦКУЮ МАЙСТЭРНЮ. У Менску затрыманы К. Вурш—18 год, які абакраў шавецкую майстэрню інстытуту сацыяльнай перавыхавання ў Крынках. Усе нааградзеныя рэчы крымышчухам знойдзены.

— 14-ГАДОВЫ САМАГУБЦА. У м. Халоненчы пасесіўся Г. Скалубовіч—14 год. Прычыны саматубства—негледомы.

Адказ на артыкул „Ня пушчайце пыл у вочы“

У газэце «Звязда» № 136 ад 15 чэрвеня г.г. быў зьмешчаны артыкул пад назваю «Ня пушчайце пыл у вочы». Лічу неабходным дзея ўстанаўленьня ісьціны даць некалькі фактычных давадак.

1) Зьніжжэнне адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў па Наркампрацы даведзена да 15 проц. Павялічэнне паштова-тэлеграфных выдаткаў выклікана асаблівай працай, якой ня было летась. Перавыдатак па каштарысе на бланкі і формы справаздачнасці ў першым паўгоддзі ня можа служыць падставаю для вывадаў аб тым, што процант зьніжжэння выдаткаў у гэтым годзе будзе ня больш 2-3.

2) Апарат Наркампрацы, Галоўсацстраху і аддзелу працкалектываў аб'яднаны. Ніводнага працаўніка зьявіў зацьверджаных НК РСІ шта-таў няма. Няма таксама розных сістэмаў рэгістрацыі. Рэгістратура аб'яднана яшчэ ў студзені месяцы бягучага году і праводзіцца адным працаўніком.

3) За першае паўгоддзе па Наркампрацы было 12 камандыровак, з іх 4 камандыроўкі наркома па загадзе вышэйшых урадавых і дырэктывных органаў па пытаньнях, ня зьяўжаных у работах Наркампрацы. Камандыроўкі розных інспектараў у адны і тыя самыя акругі выклікаюцца спецыфічнымі ўмовамі работы НКП-рацы. На нарады больш аднаго працаўніка Наркампрацы не пасылаў ніколі.

4) Бланкі і формы справаздачнасці зааказваліся па прапановах Наркампрацы СССР і па яго формах, якія зацьверджаны НК РСІ СССР. Наркампрацы БССР ня быў згодзен з некаторымі формамі, і праціў іх зьмяніць, але гэтага не дазволілі. Такім чынам, удзел эканомкамісіі ў гэтым пытанні ня мог мець места. Па ўсіх іншых пытаньнях палепшаньня і рацыяналізацыі апарату эканомкамісіі прымала актыўны ўдзел.

5) Наконт «знахадкі» кантралёрам замежнага апарату ў шафе бухгалтэраў, «назвы якога ніхто ў Наркампрацы ня ведаў», нагадвае выдамае прыслоўе: «знайшоў сякера пад лава» Дзе-ж гэты апарат павінен захоўвацца, калі інстытут да 15-га чэрвеня ня меў памяшканьня? У шафах-жа Наркампрацы яшчэ можна «сёе-тое знайсці», калі пакапацца добра.

6) У адносінах удзелу партыйных арганізацый і эканомкамісіі ў рабоце па правядзеньні патаненьня і рацыяналізацыі апарату Наркампрацы, належныя арганізацыі магчыма правесці і скажуць сваё слова. З свайго боку павінен завіць, што партыйная ячэйка шмат часу і увагі звярнула на патаненьне ўсяго апарату Наркампрацы.

АД РЭДАКЦЫІ: Зьямяшчаючы аб'яры жэньне тав. Бенэка, мы ў той-жа час канстатуем рэзкае разыходжаньне лічбаў і фактаў, якія падае тав. Бенэка, з радам аўтарытэтных дакументаў, што знаходзяцца ў нашым распараджэньні і якія абсалютна пацьверджаюць усе факты артыкулу ў «Звяздзе» «Ня пушчайце пыл у вочы».

Напрыклад п. 1 абвяржэньня тав. Бенэка, адносна зьніжжэння адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў на 15 проц., супярэчыць пастаове калегіі РСІ ад 30 чэрвеня г. г., якая ўстанавіла толькі 9 проц. зьніжжэння.

Пункту 2—адносна таго, што апарат Наркампрацы, Галоўсацстраху і аддзелу працкалектываў аб'яднаны—супярэчыць пастаова калегіі РСІ, якая прапанавала Наркампрацы «скончыць аб'яднаньне гаспадарча-га і тэхнічнага абслугоўваньня цэнтральнага апарату Наркампрацы і Галоўсацстраху». Гэтую пункту таксама супярэчыць пастаова эканомкамісіі Наркампрацы ад 6 чэрвеня г. г.: «прапанаваць пытаньне аб магчымасці аб'яднаньня фінансава-грашовай часткі Наркампрацы, уключаючы і Галоўсацстрах, аб'яднаньне канцылярыі, бухгалтэраў і адмін. бюджэт». Аб гэтым-жа самім гаворыць пастаова эканомнарады Наркампрацы ад 16 чэрвеня.

Па п. 3—наконт камандыровак—калегія РСІ прапанавала Наркампрацы супольна з эканомкамісіяй наркамату ў найбліжэйшы час дасягнуць вывучыць пытаньне аб больш рацыянальным выкарыстоўваньні камандыруемых у анругі. Эканомкамісіі Наркампрацы паставіла: зьяваць увагу адміністрацыі на адхіленьне выпадкаў камандыровак на зьезды, нарады па некалькі чалавек і на неабходнасьць сумяшчэньня даручэньняў па абсьледваньні адма-му працаўніку».

Таксама наконт п. 5—аб знаходцы замежнага апарату—эканомкамісіі вынесла пастаову: «лічыць недапушчальным факт некарыстаньня атрыманага апарату з Нямеччыны на працягу трох месяцаў і негэья-домленасці зацінаўленых асоб аб прыбыцці гэтага апарату». Такую-ж пастаову вынесла Эканомнарада.

Такім чынам, абвяржэньне тав. Бенэка—зусім беспадстаўнае, абсалютна няправільнае і супярэчыць фактычнаму становішчу ў Наркампрацы—адна, зьямяшчаецца намі як усю бюракрацкім, выключна чыноўніцкіх адносін некаторых кіраўнікоў савацкіх устаноў да друку, які зазначае на асобныя недахопы іх апарату».

К. БЕНЭК.

Паведамленьні

— ДОМ ПРАЦАСЬВЕТЫ. Сёння а 7 гадз. увеч. адбудзецца адчыненне год. лч. ЛКСМБ працасьветы. Яўка нажэмавольцаў незалежна ад водпуску абавязкова.

— 24-га жніўня а 5-й гадзіне увечары ськлікаецца пленум Менскага акруговага камітэту ЛКСМБ з на-ступнаю абсэскай дня:

1) Народная асьвета і ліквідацыя

ТЭАТР—МУЗЫКА

„Айда“

Вось сапраўды опера, якая ў музычных адносінах як быццам ня хоча старэць, хоць і мае досыць пачэсны ўзрост—каля 60 год. Яна зьяўляецца помнікам вялікага дасягненьня ў галіне чалавечэ працы, бо напісана была ў 1871 годзе для ўрачыстасці ў горадзе Кайры (Эгіпэс) з прычыны адчынення Суэцкага канала паміж Афрыкай і Азіяй. Яе пісаў вядомы музычны пісьменьнік Гавьнік, у ва ўсёй кампазыцыі Аіда паўне драматычнае ваюна, але на чале ўсяго ад пачатку да канца застаецца музычнае характава. Ужо на сілзе свайго жыцьця, ва ўросте 58 год, Вердзі паказаў сабе вольным адмысьлі ад свайго ранейшага роцінізму з яго салодкасьцю і музычным прымітывізмам, і даць свай операм пэдаўр, у якім выкарыстаны музычныя савабы і вынаходкі Вебэра, Мейсэбэра і Вагнэра.

Вось чаму і дагэтуль Аіда вадзіць са гарну ў ролі Радамэса (хаця гэтая роля ня ёсць найлепшая ў яго рэпертуары) свай магутны, прыгожы і духоўна выхаваны голас. Нельга не адзначыць амоее музычасці ў выкананьні ім свае ролі (як і Багалепавай). Можна палічыць толькі, што ў захваленым музычным бокам справы таленавіты артысты часам забываюць на яе драматычны бок, і тады опера крыху зьбіваецца на кааэрт (асабліва ў впошнім маляўку).

Артыстка Корсакава (Амьэрыс) блізумоўна здольная сьпявачка, хаця роля Амьэрыс, палкай і дэспотычнай дачкі фэраона, ня зусім ёй удалася, бо ня досыць алувавалася і гэтая палкасьць, і дэспотычасць. З боку чыста музычнага трэба сказаць, што кантмелена, выразнасьць, яснасьць музычнага маляўку ў Корсакавай даляна на ўсюды поўна.

Здольным артыстам паказаў сябе і Паўлоўскі (Амьэрас), хаця малавата ў ім было эфіюслага страхадця.

бачым наяўна. Калі яшчэ ў мінулым годзе выкананьне Брыгіневічам ролі Германа было сапраўды мастацкім, дык цяпер яно захалілае слухача. У асобе Брыгіневіча мы бачым шчаслівае (і таксама ня частае) злучэньне двух праўдывых мастакоў—сьпявачка і актара. Поўнага зьліцця гэтых двух бакоў мастацкае творчасці яшчэ ў яго няма, ваогу. Калі гэтае зьліццё мы наглядзем у ролі Германа, дык у ролі Радамэса (Аіда) сьпявак часам забываюць на актара. Сталае непадзельнае зьліццё актара і сьпявачка ня толькі ў пасобных ролях, а ў самой асабістаьці мастака, пэвіана быць мэтаю далейшай працы і думак таленавітага артыстага.

У спектаклі 16-га жніўня Брыгіневіч, зразумела, правёў сваю ролю высока мастацкі ад пачатку да канца опера. Але асабліва ўдаліся яму 4-я і 5-я акцііны,—сцена ў спэальні графіні, гадзінаеці і брэх Германа ў казармах. Якраз гэтыя сцены і зьяўляюцца найгэвіяльнейшымі ў операх. Чэйкоўскі

— Менскі АК ЛКСМБ ськлікае 20-га жніўня 1928 г. а 7-й гадзіне увечары ў клубе „КІМ“ нараду чыноў ачэйковых МЮД'аўскіх камііі, апорнаў ячэек, кіраўнікоў клубных мастацкіх уручкоў, членаў бюро ювэскаў, бюро лч. музэўнікуму і працнастаітэа, прадаўнікоў моладзі ў ЦП саюзаў.

Запрашаюцца мастакі, прадаўнікі тэатраў і Белдзяржсінё.

чтвек, у якіх палічваюцца каля 18.000 членаў.

Асноўнымі задачамі т-ва ў мэтах палітычнага і адукацыйнага дзейчага быцця з'яўляюцца: паліраджанне дзейчай бяспрытульнасці, а таксама барацьба в ёй сіламі і сродкамі т-ва і садзейнічанне дзяржаўным установам і арганізацыям у правядзенні працы па барацьбе з дзейчай бяспрытульнасцю і безаглядальнасцю; удзяненне ў рады т-ва шырокіх працоўных мас, а таксама ў працу па палепшанні жыцця дзяцей.

Удзел т-ва «Прыхільнік Дзяцей» у галіне барацьбы з дзейчай бяспрытульнасцю павінен ісці на лініі садзейнічання падрастаючым дзіцячым дамоў у паступленні на вытворчасць, па ахопу і ўдзяненні безаглядных дзяцей у арганізаваную культурнаасветную працу, праз актыўнае ўдзяненне іх у клубы, піянерграды, а таксама арганізаваную спецыяльных клубаў-столовак, пляцовак і г. д.

Таварыствы павінны мець нагляд ва дзяткі, якія аддаюцца ў патрапат да саматужнікаў, рамаснікоў, у гарадкія і сялянскія сем'і, калгасы і саўтасы.

жывіць не на амітатамі сямейскай узаемадапамогі, шэфаварыствамі, кааперацыяй і інш., падвёшы пад не матар'яльную базу.

Таксама т-ва «Прыхільнік Дзяцей» павінна звярнуць увагу на правільнае ўстанаўленне апекі над дзяткамі і ўстанаўленне нагляду за дзяткамі, якія ўжо апыкаюцца.

Толькі пры добра наладжанай працы т-ва «Прыхільнік Дзяцей» магчыма будзе дабіцца значных поспехаў у працы па барацьбе з бяспрытульнасцю і безагляднасцю дзяцей і напярэдзі іх прыцёк в вёскі ў горад.

Трэба скарыстаць правядзенне месячніка дапамогі бяспрытульным дзецям у напрамку разгортвання працы т-ва, арганізаваць дзяткі т-ва на прадпрыемствах, установах, жактах, клубах, чырвонаармейскіх часцях, катах-чытальнях, у мястэчках і вёсках.

Партыйныя, прафесійныя, саветскія і іншыя ўстановы і арганізацыі павінны аддаць належную увагу рабоце таварыстваў дапамогі дзецям.

К. М.

паспешна расквітнуць.

Ва ўмовах, у якіх звычайна знаходзіцца опера прыкладная, часова, спецыяльна Аіды 14-га жніўня треба прызнаць, бязумоўна, вельмі злавальнымі. Шурпатавы, якія наглядзіліся ў ім, зусім не пасвалі агульнага добрага ўражанні.

Пачаць з таго, што ўвясенне, якая пачынаецца в басконна поэтчнага лейтмотыву Аіды (1-я скрыні), праведзена была дыржарам Шэфарам вельмі добра. І, наогул, на працягу ўсё опера аркестр гучэў прыемна, чыста і выравна, і толькі дзе-нідзе прыглушаў сьпевакоў.

У вагаючай ролі Аіды артыстка Багаласлава была, як кажуць, палкам на месцы. Вельмі прыемнае ўражанне рабіў і яе прыгожы, чысты і дошыць моцны голас і спэцічная ігра. Але ці ня была яна крыху хвора ў спэцікалі 14 жніўня, бо момантамі чутна была ў яе п'яныя як быццам ледзь прыкметная хрыпота. Трэба шкадаваць артысты свой прыгожы голас і на пець у часе хада-б і лёгкае хваробы.

Артысты Брыгіневіч не ашукаў тых чаканьняў, што ўскладала на яго менская публіка, якая ішчэ ў мінулым годзе пашаебілася в гэтым дасканалым сьпеваком. Артысты ў поўнай меры рас-

„Нікоўвая Дам“

Напісаная 38 год таму назад (у 1890 годзе), за тры гады да смерці кампазытара, „Нікоўвая Дам“ і дагэтуль застаецца адной з найлюбейшых і найпапулярнейшых опера на онарных сценах усяго СССР. Вагаюць і харавыя музыкі, і вельмі цікавыя рознастайнасці сюжэ і паводных тыпаў, менавіта фантастыкі і рэалізму, майстарства і глыбіні псіхалогічнага аналізу, — усё гэта, пры вельмі пастаючы опера да сёньня тлумачыць яе нязменны поспех у публікі.

Але треба сказаць, што калі спэцікалі 16-га жніўня меў гэты поспех і поспех вельмі вялікі, дык тут яго падзялілі паміж сабою тры супрацоўнікі спэцікалі — кампазытар, пастаючы і артысты. У апошніх адносінах гэтым артыстам быў, бязумоўна, Брыгіневіч — Герман. Ён рашуча ўздымаўся над усім іншым ансамблем, які тварыў для яго толькі фон, — фон, праўда, дошыць добры. Вельмі таленавіты артысты Брыгіневіч, відавочна, паважна працуе над сваім мастацтвам, „думае“ аб сваім мастацтве (а гэтая рэч даўжэ на частая сярод наогул працоўнікаў мастацтва). І поспехі гэтае працы мы

АБВЕСТКА
Інвалідная арцель № 6 наўбаснай вытворчасці
„Кастрычнік“
(Менск, Цявская вул., д. № 8)
з 8-VIII-1928 г. ЛІКВІДУЕЦА.
Ліквідом.

По дороге из совхоза ПОГОСТ в город Слуцк
УТЕРЯН ПОРТФЕЛЬ
с актами и формами по апробации посевов.
Нашедшего прошу передать в Слуцкую милицию.

Да ўвагі падпісчыкаў „Зьвязды“
Ад'яжджаючы ў водпуск,
у дом адпачынку ці на курорт, не забудзьцеся паведаміць у кантору газеты „Зьвязда“ (тэлеф. 7-81)
ВАШ НОВЫ АДРАС.
Вам будзе высылатца газета „Зьвязда“ па месцы знаходжаньня ў водпуску БЯЗ УСЯКАЙ ДАПЛАТЫ

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць неспраўднымі:

Пасьведч. асобы № 970 Харліп Э. Х. 3118	Кааперат. кніжка № 28954 Дабравольскага Н. Ю., выд. МЦРК. 3133	Біржавы талён Харліна І. В., выд. Менскай біржай праці. 3149
Мэтрыч. вылісь Залеўскай Г. Д., выд. М. М. 3119	Кааперат. кніжка Гольдберга М. Г., выд. МЦРК. 3184	Кааперацыйная кніжка № 607 Машона С. С., выд. ТСТ МББ ч. 3150
Гасведч. асобы Саўкай Н. Е., выд. Багдаўскім с.-с., Тульскай губ. 3120	Кааперат. кніжка Гольдберг Д. Г., выд. МЦРК. 3135	Кааперат. кн. Шульга В. Г., выд. МЦРК ва № 5022. 3151
З біржавы карткі Губіч Л. Л., выд. менскай біржай праці. 3121	Пашпарт Рэчэвіч М. А., выд. Меніліцкай. 3136	Кааперацыйн. кн. Ціханава А. П., выд. МЦРК. 3152
Кааперацыйная кніжка Каптурніка М. М., выд. МЦРК ва № 14461. 3122	Сэбовая кніжка № 12830 Кашаварава А. З. Е., выд. Менваенкаматам. 3137	Дарымаўная кн. Стасевіча Ф. А., выд. Заслаўскім РВК. 3153
Вучотна-конская кніжка Ярмаловіча В. М., выд. Азярышч.-Сьляпянск. с.с. 3123	Членская падвая кніжка Шылоха К. А., выд. ТСТ МББ ч. 3138	Членскі білет № 765 Саўкукевіча С. Я., выд. саюзам прадасветы. 3154
Пашпарт Савіцкай С. О., выд. менскай міліцыяй. 3124	Біржавы талён Гольдберг М. Э., выд. Менск. біржай праці. 3139	Членскі білет Менгарсавету № 313-с Саўкукевіча С. І. 3155
Кааперат. кніжка Гребенчыка І. Я., выд. МЦРК. 3125	Кааперат. кніжка Хасеневіча М. С., выд. МЦРК. 3140	Кааперат. кніжка Рудэрмана Х. Г., выд. МЦРК. 3156
Кааперат. кніжка Гельфанда М. В., выд. МЦРК. 3126	Пасьведчаньне Сумянскага Я. Ф., выд. Барэвінскай польскай школы. 3141	Кааперат. кн. Мікульчыка У. А., выд. МЦРК. 3157
Кааперат. кніжка Капліскага О. Ф., выд. МЦРК. 3127	Членскі білет № 193579 саюзу друкароў, докаван кніжка Менжэстраскасы Крунеліна К. С. 3142-43	Пашпарт Демаш Д. П., выд. Слаўянск. міліц., Хэркаўскай губ. 3158
Кааперацыйная кніжка № 14050 Валаковіч Д. С., выд. МЦРК. 3128	Даведка Дворнін Б. М., аб нараджэньні дзіцяці, выд. радзільным домам. 3144	Камсамольскі білет № 56268 Мірановіча А. К., выд. Магілёўск. гарком. ЛКСМБ. 3159
Вайсковая кніжка Шымковіча І. І., выд. Сьмілавіцкім РВК. 3129	Лекцыйна кніжка Нячай С. І., выд. Менстрахкасай. 3145	Кааперат. кніжка Меляўскай Ф., выд. МЦРК. 3160
Членская кніжка Шымковіча І. І., выд. саюзам саўгандальскага. 3130	Віза Сельва М. С., выд. Заслаўск. пагранатрадам. 3146	Членская кніжка саюзу Рабемлес і локвава кніжка Менжэстраскасы, выд. на імя Залеўска Ю. К. 3161-62
Дарымаўная кніжка Навіцкага С. С., выд. Менваенкаматам. 3131	Біржавы талён Нісольбаум Б. А., выд. Менскай біржай праці. 3147	Вучотна-конская кніжка Жабчыца Л. А. 3163
Членская кааперат. кніжка № 208 Галубкова Л. В., выд. ТСТ МББ ч. 8132	Кааперат. кніжка Альброт М. Ц., выд. МЦРК. 3148	Пасьведч. на права ўладаньня домам Ахрэмчыка Д., выд. Менгамгасам ва № 3564. 3164

С. Е. Н. Ы. Н. Я. УТЭАТРЫ, КІНО

МЭНСКІ ДЗЯРЖ. ТЭАТР	Гастролі Маскоўск. Мастацкай оперы пад кіраўніцтвам Г. М. Камісаржэўскага
СУБОТА 18 ЖНІЎНЯ	Пры ўдзеле Хорнай, Бэнгард, Троіцкай, Брыгіневіча, Паўлоўскага, Саклаўскага, Майнава, Карніна „КАРМЭН“ Опера ў 4-х дзёлах муз. Бізэ.
НЯДЗЕЛЯ 19 ЖНІЎНЯ	Пры ўдзеле Семізоравай, Троіцкай, Канбурга, Вігасіна, Осіпава, Майнава „ФАУСТ“ („Вальпургіёва ноч“) у 6 абразах. муз. ГУНО.
АЎТОРАК 21 ЖНІЎНЯ	Пры ўдзеле Багаласвай, Бэнгард, Брыгіневіча, Осіпава, Чарнышова, Майнава „ЖИДОВКА“ Опера ў 5 абразах, муз. ГАЛЕВІ

КІНО-ТЭАТР „Культура“	Грандыёзны мастацкі гістарычны баевы вытворчасці Белдзяржкіно і Саўкіно „КАСТУСЬ КАЛІНОЎСКІ“ Па календыўных зав'язках білеты прадаюцца без чаргі.
КІНО „Чырвоная Зорка“	БЭСТЭР КЭЙТОН у лепшай камедыі сэзону „А ПАНТАНЫ“ (Ян зрабіцца выведнікам) у 6 частках. — Звыш праграмы—хроніка Белдзяржкіно
КІНО „Інтэрнацыянал“	2-я ПЕРАДАПОШНЯЯ СЭРЫЯ 2-я „САРВІ-ГАЛАВА“ Кіно-раман у 8 частках.
КІНО „ПРАЛІТАРЫ“	МАСТАЦКІ ФІЛЬМ „ЗАЛАТОЕ РУНО“ Звыш праграмы—гастролі гумарыстага-афарыста А. Шацкага пры ўдзеле выкамаўных сучасных жартульчых песень ГАННЫ ЛОСЕВАЙ

ЦЫРК	Сёньня—гастролі першалясных артыстых 4 ВАРТАНІО 4 вэлёсыпэдысты Бр. СЕРЖ ВІЛЬСОН з яго канюшняй 15 НУМАРОУ 15
СУБОТА 18 ЖНІЎНЯ	Бр. ЭДЭР лепшыя гімнасты 3 АДЗЯЛЕНЬНІ 3 Пачатан в 8 з пал. г. увеч.—Нова адчынена ад 11—3 і ад 5—9 г. увеч.

З'ВЯЗДА

ФОТО-ЦЫНКАГРАФІЯ ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ

НА КЛІШЭ
ШТРЫХОВЫЯ ТАМАБ'Я СЕТКА І ФІЛЬМ

МАСТАЦКАЕ ВЬКАНАНЬНЕ РЫСУНКАУ

3 ЗАКАЗАМІ = ЗВАРОЧВАЦА
у галоўную кантору газеты „Зьвязда“ менск. САВЕЦКАЯ, № 63, 3-й паверх.

ПАРТРЭТЫ, ГРАВЮРЫ, ПЛЯНЫ, СХЭМЫ, ФАКСІМІЛЕ, ЭТЫКЭТЫ, ЦЭНЬНІКІ, ВОКЛАД, ВІКЕТКІ, РЭКЛАМНЫЯ ПЛЯКАТЫ І ІНШЫЯ МАСТАЦКІЯ РАБОТЫ.

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ

Продолжительность курса—3 МЕСЯЦЕВ.
Поступать на курсы можно в любой месяц года.
Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетка.

ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.
Плата за первый месяц 5 руб., а за остальные по 4 руб. в месяц ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: Минск, Всекобанк, тек. счет № 692.

Подробн. условия высылаются за 2 восьмикопеечные марки. С запросами обращаться: Минск, Всекобанк, заочным курсам.

Радыё-перадача

(праз Менскую радыё-тэлефонную станцыю імя СНК БССР на хвалі 900 мэтраў)

Субота 18-га жніўня

7.00—7.25—Перадача для піянераў (Беларускі піянер).
7.25—8.05—Беларуская радыёопера в лат. афл.
8.05—8.30—Гутарка з сялянамі „Асаснай пасаўной кампані“
8.30—Мастацкая перадача (Трансляцыя оперы „Жыдоўка“ з БДТ).

Адкажны рэдактар Я. АСЬМОЎ

ПАДПІСЧЫКІ!

У выпадку неакуратнай дастаўкі газеты „Зьвязда“ званецце на тэлеф. 7-81

Кошт публікацыі аб згубе 50 к.